

KOVARA FEDERASYONA KOMELÊN KARKERÊN KURDISTAN LI ELMANYA FEDERAL

TÜRKİYE'Yİ HIRSIZLAR VE SOYGUNCULAR YÖNETİYOR

Son günlerde rüşvet ve yolsuzluk olayları yeniden basında sıkça yer almaya başladı. Üstelik söz konusu kişiler içinde, Cumhurbaşkanı Konseyi üyesi general eskisi T. Şahinkaya, Başbakan Özal'ın rezaletin birçok türüne adı karışmış kızı Zeynep "hanım", Ankara ve İstanbul'daki belediye yetkilileri, kısacası faşist rejimin kalbur üstü yöneticileri ve onların yakınları da yer alıyor.

Hırsızlıkta birinci sırayı alan aslan asker Şahinkaya, değme üçkağıtçıları, dolandırıcıları bile yaya bırakmış doğrusu. F-16 savaş uçaklarının alımı sırasında, Hava Kuvvetleri Komutanı ve Milli Güvenlik Konseyi üyesi olarak, makamına yaraşır bir şekilde General Dynamics firmasının dağıttığı bir buçuk milyar dolar rüşvetten aslan payını almış. Öteden beri Hava Kuvvetleri'nin yaptırdığı tüm inşaatlarda rüşvet karşılığı belli bir şirketi kollamış. Sahip olduğu büyük "nüfuz" u kullanarak güçlü şirketlerin hissedarları arasında yer almış; yakınlarının da bu olanaktan yararlanmalarını sağlamış.

Şimdi ise gerçekler ortaya çıkmaya başladı. Acı gerçekler karşısında zivanadan çıkan hırsız paşa, gazetecilerin sorularına da ipe sapa gelmez cevaplar vermiş. Örneğin, Hürriyet gazetesinde yayınlanan bir röportajda; herhangi bir açıklama yapıp yapmayacağı sorulduğunda, "belli olmaz, bakarsınız yaparım" demiş. Hemen arkasında "yani gerektiği zaman yaparım. Hepimiz yaparız, hazırız" diye eklemiş. Demek ki daha epeyce hırsız paşada varmış Türkiye'de. Zaten bizzat kendisi, kaderiyle başbaşa kalmamak için Evren ve diğer cuntacı paşalara da hatırlatmada bulunmuş, "zamanı geldiğinde onlara da benzeri şeyler yapılabilecektir" demiş. Bu arada suç üstü yakalanmanın verdi-

ği telaşla kendini savunmaya çabalar-ken, "biz canımızı verdik" demiş ama, her ne hikmetse bir canlı gibi konuşmaya devam etmiş. Asıl suçluları da açıklamıyormuş; 12 Eylül hareketini yapanları yıpratmak, anayasayı değiştirmek isteyen "vatan hainleri ve bölücüler!".

Diğer yandan Şahinkaya olayı Zeynep "hanıma" Jaguarci Zeki beyin 52 milyon değerinde son model bir Jaguar araba "hediye" etmesini de unutturdu gibi. Gerçek bir işadamı olan Zeki bey, Mafya babalarına ait olan Tarabya'daki kaçak yapılmış Jaguar istasyonunu yıkımdan kurtarmak ve birazcıkta reklamını yaptırmak için "küçük" bir hediye vermek istemiş. Gazetelerde anahtar tesliminin fotoğrafları da çıkmıştı. Zeynep "hanımın"

aylar önce alınmış ama, her ne hikmetse gereken merciye ulaşamadığı gibi, birde ortadan yok olmuş. Bu mafyanın oyunuymuş. Demek ki mafyanın İstanbul belediyesinde bir hayli adamları varmış. Adeta içli dışlı olmuşlar. Zeynep "hanım" ise, milyonluk hediyeyi kaçırmanın üzüntüsü içinde basını suçlamış. Birde "iki gün sonra yine reklamını yaptırmak için bir müteahhit ortaya çıksa ve ben Zeynep hanıma 100 milyonluk bir daire hediye ediyorum dese gene ben mi suçlanacağım?" demiş. İyi ama neden milyonluk hediye vermek isteyenler de bula bula hep Zeynep "hanımı" buluyorlar. Bu parayla iyi reklam yapabilecek reklam şirketleri vardır herhalde. Mübarek başbakan kızı değilse sanki reklam şirketi.

● Cumhuriyet tarihinin hiçbir döneminde bugünkü kadar rüşvet ve yolsuzluk olayı görülmedi... (Günaydın'dan)

Gırgır Dergisi'nden

mutluluktan ağız kulaklarına varıyordu. Olay basına yansıdıktan sonra kıyamet koptu. Üstelik ara seçim öncesi. İstanbul belediye başkanı B. Dalan zevahiri kurtarmak için açıklamalar yapmak zorunda kaldı. Meğer yıkım kararı

Üstelik rüşvet vermek isteyen Zeki bey hakkında herhangi bir soruşturma da açılmamış, daha doğrusu açılmamış.

Belediyelerde olanlar ise içler acısı. Rüşvet ve yolsuzluk olaylarına karış-

(Devamı Sayfa 15'te)

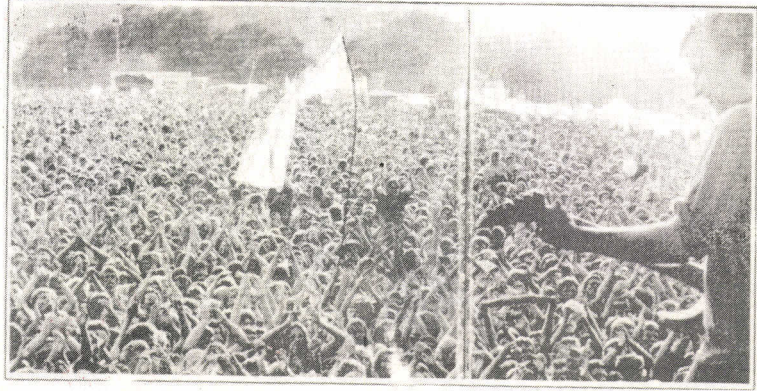
Wackersdorf Atom Tesislerine Karşı Büyük Festival. 100. 000 KİŞİ KATILDI

Çernobil kazasından sonra Federal Almanya'da atom enerji santrallerine, genel olarak atom silahlarına karşı kitle eylemlerinde büyük bir artış oldu.

Egemen güçler, onların basın-yayın araçlarının Çernobil kazasına yönelik abartmalı ve istismarcı propagandaları, kamuoyunu buradaki atom santrallerine karşı daha da duyarlı hale getirdi; kitle gösterilerine canlılık kazandırdı.

26/27 Temmuz'da, Wackersdorf'da, atom artıklarını işlemek amacıyla kurulması planlanan tesislere karşı düzenlenen festivale, Baviera Eyalet hükümetinin tüm baskı ve engellemelerine karşı, beklenilenin çok üstünde bir katılım oldu.

Federal Almanya ve Avusturya'dan tanınmış rok ve pop sanatçılarının katılımla almadan katıldıkları festivale 100. 000 kişi katıldı. Eyalet hükümeti eylemcileri ürkütmek; kamuoyunda korku ve panik yaratmak için yoğun ça-

ba harcandı; 6000 polis, eylem günü 70.000 kadar kişiyi kontrolde geçirdi; yüzlerce protestocuyu göz altına aldı. Buna rağmen festivalin olaysız ve güçlü bir katılımı gerçekleşmesi, eylemi örgütleyen ilerici güçlerin yeni bir başarısıdır. Bu eylem, egemen güçlerin, özellikle Baviera Eyalet Hükümetinin,

sol ve ilerici güçleri "terör" ve "şiddet" yanlısı gösterme çabalarını boşa çıkardı.

Wackersdorf eylemi, bundan böyle de atom enerji santrallerine ve her türden atom silahına karşı kitle eylemlerinin daha da gelişip güçleneceğini gösteriyor.

BAGİV, Vergi İndirim Yasasının Değiştirilmesini İstiyor

KOMKAR'ın da üyesi bulunduğu ve kısa adı BAGİV olan Federal Almanya ve Batı Berlin Göçmen İşçi Örgütleri Birliği, 20 Temmuz tarihli toplantısında, 1 Ocak 1986 da yürürlüğe giren "Vergi İndirim Yasası"nın yabancıları ayırıcı bir uygulamaya tabii tuttuğunu kinayarak, bu amaçla bir postakartı eylemi başlatmayı kararlaştırdı.

Bilindiği gibi bu yasaya göre, F. Almanya'da bulunan yabancılar, (AET üyesi ülkelerden gelenler de dahil) ülkelerinde bulunan çocukları için yasanın öngördüğü indirimlerden yararlan-

mıyorlar. Yasa, bir bakıma yabancıların ülkelerindeki çocuklarını yok sayıyor. Hükümet çevrelerinin verdiği bilgiye göre bu durumda olan, yani ülkelerinde bulunan yabancı çocukların sayısı 375 bin civarındadır. Böyle olunca da, sözde vergi indirimini öngören bu yasadaki yabancılar, ülkelerindeki çocukları bakımından yararlanamamakta; ayırıcı bir uygulamaya tabii tutulmaktalar. BAGİV bu durumu ayırıcılık olarak niteliyor ve yasanın değiştirilmesini talep ediyor. Bu tale-

bin üzerinde yazılı bulunduğu postakartlarının hükümete gönderilmesi için üye örgütlerine çağrıda bulunuyor.

Yabancılar Haftasına Çağrı

BAGİV, kilise ve sendikaların 28 Eylül ile 4 Ekim 1986 tarihleri arasında düzenleyeceği "Yabancılar Haftası" çerçevesinde üye örgütlerini ortak eylem yapmaya çağırıyor.

"Birlikte Yaşamak-Birlikte Karar Vermek" şiarı altında yapılacak olan bu yılki yabancılar haftasının ana konularını; yabancılar eşit haklar, yerel seçim hakkı ve mülteci sorunları oluşturuyor. BAGİV üye örgütlerine çağrıda bulunarak, yerel olarak bir araya gelip bu hafta çerçevesinde tartışma ve kültür toplantıları yapmalarını, BAGİV'i tanıtmalarını istedi.

Tutzing Protestan Akademisi Konferansı: KİMLİK ARAYIŞI YOLUNDA "F. ALMANYA'DAKİ KÜRTLER"

Tutzing Protestan Akademisi, Protestan Kilisesi (EKD) aralarında KOMKAR'ın da bulunduğu Federal Almanya'daki Kürdistanlı işçilerin demokratik örgütleri ile birlikte 12-14 Eylül 1986 tarihlerinde "Kimlik Arayışı Yolunda Federal Almanya'daki Kürtler" konulu bir Konferans düzenliyor.

Akademinin Konferansa ilişkin çıkardığı programda, Konferansın amaçları şöyle belirtiliyor:

- Kürtlerin tarihsel gelenekleri konusunda bilgilendirmek,
- Kürt örgütleri ve temsilcileriyle tanışmak,
- Kürtlerin, kültür, sosyal, yayın ve iltica konularındaki istemlerini tartışmak,
- Federal Almanya'daki Kürtlerin kültürel benliklerini geliştirmelerini

teşvik edebilme olanaklarını göstermek.

Konferansa çok sayıda Alman ve Kürt konuşmacı ve izleyici katılıyor. Kürtlerin tarihi konusunda Dr. İbrahim Ferhet; uluslararası hukuk ve Kürtler konusunda Prof. Dr. Karl Josef Partsch; eğitim ve öğretim konusunda Dr. Johannes Meyer-Ingwersen, Alemreş Reşo; basın-yayın ve kültür konusunda Hanns Heinz Röhl (İkinci Alman Televizyonu ZDF'ten), Dr. Yekta Geylani; sosyal danışmanlık konusunda A. Saydam, Arbeiterwohlfahrt'dan Eberhard de Haan ve Kızılcık örgütünden Bernd Döveling; iltica konusunda ise, Robin Schneider ve Cengizhan Hisso konferansa konuşmacı olarak katılıyorlar.

Kürt örgütlerinin kendilerini tanıtmaları Konferans boyunca Kürt resamı R. Topal'ın resimleri sergilenecek.

DGB'nin Çağrısı:

Alman Sendikalar Birliği DGB, 1 Eylül Dünya Barış Günü nedeniyle bir çağrı yayınladı. "Barışçıl bir dünya için" başlıklı çağrıda "1986'nın Birleşmiş Milletlerce Uluslararası Barış Yılı ilan edildiği, ancak barışın halen tehlikede olduğu" belirtiliyor.

Çağrıda şu ana istemlere yer veriliyor: Kitleli silahları yok edilmesi, karşılıklı şiddet kullanmaktan vazgeçilmesi, uzayın silahlandırılması durdurulması, atom denemeleri, biyolojik ve kimyasal silahlar yasaklanmalıdır.

Bildiride, kitlelerden 1 Eylül Dünya Barış günü nedeniyle DGB'nin F. Almanya çapında düzenleyeceği eylemlere katılmaları isteniyor.

Paris: Gençlik Festivali'nde Binler "Mandela'ya Özgürlük" İstedi

Fransız Genç Komünistler Hareketinin geleneksel olarak düzenlediği Gençlik Festivali bu yıl 31 Mayıs günü "MANDELA'YA ÖZGÜRLÜK" belgisi altında gerçekleştirildi. Festivali izleyen 1 Haziran'da yine aynı slogan altında uluslararası düzeyde bir de yürüyüş düzenlendi. Her iki eylemde de Genç Komünistler oldukça başarılı idiler.

31 Mayıs günü yapılan festivale Fransa'nın her tarafından binlerce genç katıldı. Sabah erken saatlerde başlayan festival, gece geç saatlere kadar devam etti. Festivalin tüm çalışmaları "Mandelaya Özgürlük" istemi çerçevesinde yürütüldü. Aynı akşam festival yerinde tanınmış Fransız ve Güney Afrika sanatçıların katıldığı bir konser verildi. Binlerce genç festival boyunca Mandela'ya özgürlük sloganını haykırdılar.

KOMKAR-Fransa bu yıl iki eyleme de aktif olarak katıldı. Festival günü yemek ve yayın masası açtı, Kürdistan'daki yaşamı ve mücadeleyi dile getiren fotoğraf sergisi oluşturdu. Standa büyük ilgi vardı. Yüzlerce genç 8 örgüt tarafından açılan imza kampanyasına destek verdiler.

Köln: Dazlaklara Geri Adım Attırıldı

Neo-Nazi Dazlaklar gurubu, son birkaç yıldan beri yabancı işçilere yönelik bir dizi saldırıda bulundular. Bilindiği gibi geçen yılın Aralık ayında F. Almanya'nın Hamburg kentinde R. Avcı isimli Türkiyeli bir işçi, dazlakların saldırısı sonucu yaşamını yitirdi. Köln ve çevresinde de son aylarda faaliyetlerine hız veren Dazlaklar, Temmuz ayı başlarında Köln'ün Porz semtinde dağıtıkları bir bildiride, 11 Temmuz 1986 da Köln Dom Platz'da miting yapacaklarını bildirmişlerdi. Haberi duyan Köln'deki anti-faşist örgütler, dazlakların eylemini engellemek için bir araya geldiler. Toplantıda ortak bir bildirin çıkarılması ve 11 Temmuz'da bir karşı protesto yürüyüşü düzenlenmesi kararlaştırıldı.

Çıkarılan bildiri Köln ve çevresinde geniş bir şekilde dağıtıldı. 11 Temmuz günü bine yakın anti-faşist bir araya gelerek dazlakların miting yapacakları alana doğru yürüdüler. Anti-faşist örgüt ve kuruluşların bu kararlı mücadelesi sonucu, dazlaklar geri adım atmak zorunda kaldılar, eylemlerini yapamaz duruma düştüler.

KOMKAR'a bağlı Köln Kürdistan İşçi Derneği, ortak bildirin dağıtımında ve protesto yürüyüşünün başarılı geçmesi için yoğun bir şekilde çalıştı. Yürüyüş sonunda VVN, Kölner Appell ve Evangelischer Kirchenrat temsilcileri birer konuşma yaparak,

1 Haziran günü düzenlenen yürüyüş de binlerce genç katıldı. KOMKAR-Fransa bu yürüyüşte Mandela'ya özgürlük istemine ses kattı. Mandela'nın serbest bırakılmasını dile getiren pankartlar taşıdı.

Bu iki eylem ırkçı Güney Afrika rejiminin lanetlenmesinde büyük rol oynadı. ANC ile güçlü bir dayanışma oluşturuldu.

Kürdistan ve Güney Afrika halklarının mücadelelerinin benzer noktaları olduğuna olan inancımızla bir kez daha ırkçı rejimi lanetleyip, Mandela'ya özgürlük diye haykırıyoruz. Biz de onbinlerce Fransız gencinin istemini yürekten destekliyoruz ve "Sen yalnız değilsin Mandela" diyoruz.

Devrimci selamlarımızla...

Bêder/ PARİS

Gençlik Kampı: HEM EĞLENİLDİ, HEM DE TARTIŞILDI

KOMKAR tarafından Kürdistanlı gençlere yönelik her yıl düzenlenen Gençlik Kampı bu kez de 25 Temmuz - 8 Ağustos tarihleri arasında yapıldı.

Kampın başında ortaklaşa bir program hazırlandı ve büyük ölçüde de gerçekleştirildi.

Kamp programında, başta F. Almanya'daki Kürdistanlı gençlerin örgütlenmesi ve sorunları" ve "Gençlik Örgütlenmesi" üzerine üç gün boyunca seminer ve tartışmalar yapıldı. Bunun dışında, "Kürdistan Tarihi" "Barış Mücadelesi" ve "İttifaklar Politikası" konuları da ayrıntılı bir şekilde işlendi. Semine-re katılan arkadaşların yaş ve bilgi farklılıkları yüzünden tartışmalar istenilen düzeyde olmasa da, seminerler oldukça başarılı geçti.

Davet üzerine SDAJ (Sosyalist Alman İşçi Gençliği)'den bir temsilci kampa gelerek, örgütünün Nikaragua ve G. Afrika halkları ile olan dayanışmalarını anlattı. Kürdistanlı gençler ile olan ilişkilerini geliştirmek istediklerini vurguladı.

2. Dünya Savaşı sırasında Hitler

faşistlerince toplama kampına gönderilen anti-faşist rahip Dr. Werner Koch davet edildi. Koch, faşizmin baskı ve zulmünden, başından geçen olaylardan kısaca söz etti. İlgiyle dinlenen konuşmasında, geçmişten ders çıkarılmasını ve Neo-Nazizme karşı mücadelenin gereğini vurguladı. Eğitim çalışmalarının dışında sportif etkinliklerde de bulunuldu; yüzmeye gidildi, bisiklet turları yapıldı, futbol ve voleybol oynandı. Akşamları birlikte haley çekildi, türküler söylendi.

Aynı kamp yerinde kalan Hollandalı bir grup ile futbol ve voleybol maçları yapıldı, kendilerine özgün yemeklerimiz tanıtıldı ve Kürdistan üzerine bilgi verildi. NDR Radyosu 2 arkadaşımızla röportaj yaptı. Kendilerine kısaca Kürdistan'ın tarihi ve F. Almanya'daki Kürtlerin durumu anlatıldı.

Çoğu arkadaşlar ilk defa böylesine bir kampa katılmış olmalarına rağmen, çabucak uyum sağladılar. Saptanan kimi eksikliklere rağmen bu yılki gençlik kampı tüm arkadaşlarca genelde olumlu bulundu.

BIJAR

Neo-Nazilere karşı yerli-yabancı tüm örgüt, kişi ve kuruluşların ortak hareket etmesi gerektiğini vurguladılar. Hü-

kümetin yabancı düşmanlığı yapan, Neo-Nazi grupların faaliyetlerini yasaklamasını istedikler.

İspanya : Yiğitçe Bir Direnişin 50. Yılı

Bilindiği gibi 18 Temmuz 1936 tarihinde Hitler Almanyasının ve Mussolini İtalyasının açık desteğini alan Franco'nun önderliğindeki İspanyol faşistleri, karşı devrimci bir ayaklanma başlattılar.

Ayaklanmanın Nedenleri

O dönem İspanya'da yapılan seçimlerde Halk Cephesi parlamentoda büyük çoğunluğu elde etmeyi ve hükümet kurmayı başarmıştı. Halk Cephesi, Komünist, Sosyalist, Cumhuriyetçi Sol, Cumhuriyetçi Birlik ve Sendikalarından oluşuyordu.

Cumhuriyetçi Sol Manuel Diez önderliğindeki yeni hükümetin cephe programını adım adım hayata geçirmesi sonucu, ülkede halk kitlelerinin lehine önemli sosyal ve politik değişiklikler başlatıldı. İlk elden Katalonya ve Bask'a otonomi tanındı, burjuva demokratik reformlar gerçekleştirildi. Bu olumlu gelişmenin yanı sıra, hükümet bazı yanlış adımlar da attı. Örneğin karşı devrimcilerin devlet kurumları ve ordudaki üstünlüklerine son vermeden, büyük toprak sahipliğine son verecek köklü bir toprak ve tarım reformuna gitmeden, programını gerçekleştirmek istiyordu.

Belirli olumlu gelişmelerden ürken karşı devrimciler, başta generaller olmak üzere seçimlerden bir süre sonra hükümeti tanımadıklarını ve parlamento dağıtacaklarını ilan ettiler. Ve bunu gerçekleştirmek için bir darbenin hazırlıklarına başladılar. Hitler ve Mussolini Franco'nun girişimiyle İspanya'da yeni bir hükümetin kurulmasını desteklediler. Zira böyle bir kukla hükümetin Hitler'in savaş hazırlığında ona büyük yararlar getireceği belliydi.

Generallerin darbe ilanından hemen sonra işçiler greve gittiler. Onların istemi halk düşmanı generallere karşı mücadele etmektir. İspanya Komünist Partisi'nin önderi Dolares İbarurri, diğer adıyla "La Passionaria", sloganlaşan "Ayakta ölmek, dizüstü yaşamaktan daha onurludur" sözleriyle, halkı monarşistlere karşı silahlanmaya çağırdı. Bu gelişmelerin sonucu İspanya'da iç savaş başlamış oldu.

Bir tarafta Hitler ve Mussolini'nin toplam 1 milyar dolar tutarındaki savaş malzemesi ile beslenen Franco, diğer tarafta tüm dünyadaki demokrat ve anti-faşistler tarafından desteklenen halk kitleleri..

Dünya demokratlarının ve anti-faşistlerinin desteği sadece ilaç, yiyecek, giyecek, vs. ile sınırlı kalmadı. Onlar, aynı zamanda Ekim 1936'da 54 ülkeden 42. bin gönüllü tarafından kurulan "Enternasyonal Birlikler" le fiilen faşistlere karşı cumhuriyetin korunması için İspanya halkının yanında yerlerini aldılar ve birlikte savaştılar.

Bu savaşta Sovyetler Birliği'nin İspanya halkına yaptığı destek de küçümsemez. O dönem dünyada tek sosyalist ülke olan Sovyetler Birliği, Ekim 1936'dan Ocak 1939'a kadar İspanyol Cumhuriyetçilerine 648 uçak; 347 tank; 60 zırhlı araç; 1186 top; 20 bin 648 makinalı tüfek; 497 bin 813 tüfek ve tonlarca mermi vererek, demokrasi güçlerinin direnişine destek oldu. Bunun dışında cumhuriyetçi hükümete 85 milyon dolarlık bir kredi verdi. 32 aylık zorlu çarpışmalara, demokrasi güçlerinin yiğitçe direnmesine ve yüzbinlerce kurban vermesine rağmen 29 Mart 1939'da İspanya faşistlerin

eline geçti. Savaş süresince 1 milyondan fazla insan yaşamını yitirdi.

Darbeden hemen sonra 18 Kasım 1936'da Hitler Almanyası, ve Mussolini İtalyası faşist Franco'yu yeni hükümet başkanı olarak tanıdıklarını ilan ettiler. İç savaşın bitimine doğru, Şubat sonunda ise İngiltere ve Fransa, daha sonraları 1 Nisan 1939'da da ABD, Franco'yu resmen tanıdılar.

Ve 5 ay sonra, 1 Eylül 1939'da Hitler faşizminin Polonya'ya saldırısıyla 2. Dünya Savaşı başladı. Bu anlamda İspanya iç savaşı, 2. Dünya Savaşı'nın bir nevi genel provası olmuştur.

İki Önemli Gün:

9 Ağustos

"GÜNEY AFRİKA KADINLAR GÜNÜ"

G. Afrika'daki ırkçı Pretoria rejiminin "izin belgeleri" ile bir bölgeden bir bölgeye gitmesini ve yerleşme zorunluluğunu kadınlara da uygulamasını protesto etmek amacıyla 9 Ağustos 1956 günü değişik ırk ve toplum kesimlerinden gelen 20 bin dolayında kadın, Pretoria'ya yürüdü.

Kadınlar, bu eylemleriyle ırkçı rejimin uygulamalarına karşı sessiz kalmayacaklarını topladıkları binlerce imzalarla bir kez daha ortaya koydular.

Bugün ise G. Afrika'da toplumun tüm kesimlerinde ırkçı rejime karşı büyük bir başkaldırı var. Kadın-erkek, genç-yaşlı bilinçle, kararlıca ölümün üstüne üstüne gidiyorlar. Ülkelerinin özgürlüğü için savaşıyorlar. Biran evvel ırkçı beyaz azınlık hükümetinden ve onun başdestekçileri olan ABD, İngiltere ve F. Alman emperyalistlerinden kurtul-

mak, bağımsızlıklarına kavuşmak, ülkelerinin gerçek sahibi olmak istiyorlar bu siyah derili insanlar...

31 Temmuz "AFRİKA KADINLAR GÜNÜ"

24 Yıl önce 31 Temmuz 1952'de Tanzanya'nın başkenti Darüselam'da Afrika'nın çeşitli ülkelerinden gelen kadın örgütleri "Panafrika Kadın Örgütü"nü kurdular. Ve bu günün "Afrika Kadınlar Günü" olarak kutlamasına karar verdiler. Bu örgüte SWAPO ve ANC'nin kadın örgütlerinin yanı sıra, birçok Afrika ülkesinden kadın örgütleri üyedirler.

Örgütün ana hedeflerinden biri kadınların eşitliğini ve onların toplumsal ilerleme sürecine katılmalarını sağlamaktır.

"BİRKAÇ DAKİKA OYALAMAK..."

Reagan yönetimi, içinde Türkiye'nin de bulunduğu 7 NATO üyesi ülke ile Güney Kore'de yeni nükleer silah depolarının kurulması için çalışmalara başladı. Bu konuda Kongre'den ödenek ayrılması talebinde bulundu. Türkiye ve T.Kürdistan'daki çeşitli üsler bu iş için ayrılacaklar. Bu plana göre nükleer bombalar üslerde hazır bulunan avcı uçaklarıyla birlikte 24 saat tektte bekletilecekler.

NATO Komutanı General Rogers, nükleer silahların kanatlara (yani Türkiye'ye) kaydırılmasının planlandığını söylüyor.

NATO'nun Avrupa'daki nükleer silahlardan 1400 adet kısıntı yapma kararı Türkiye'deki silahlara uygulanmayacak, aksine, Türkiye'deki nükleer silah sayısında artma olacak.

Yukarıda özetleyerek verdiğimiz haberler, geçen ay Türk basınında geniş bir şekilde yer aldı. Boyalı burjuva basını bu haberleri, "nükleer gücümüz artıyor", jetlerimiz "ATOM" başlıklı diyerek öğünerek verdiler.

Türkiye'yi Sovyetler Birliği'ne ve öteki sosyalist ülkelere karşı Orta-Doğu'daki devrimci-demokratik hareketleri bastırmak için bir saldırı rampası olarak kullanmak isteyen ABD ve öteki emperyalist ülkeler, şimdi de ülkemizi bir nükleer depo haline getirmek istiyorlar.

Barış Derneği yöneticilerinin niçin tutuklandıkları, işkecedan geçirildikleri, Türkiye'nin "Balkanlar'ın nükleer silahlardan arındırılması" önerisine niçin karşı çıktığı, Birleşmiş Milletler Örgütü'nün 1985 yılı son dönem toplantılarında ele alınan nükleer silahlar-

Pentagon tarafından nükleer depolama üssü olarak kullanılacak yerler

la ilgili 21 karar tasarısından 12'sine niçin red oyu verdiği şimdi daha iyi anlaşılıyor.

Yerleştirilen nükleer silahlarla Türkiye ve T.Kürdistan "ilk vuruş alanı" oluyor. Bu, olası bir nükleer savaşta ülkenin nükleer bir cehenneme dönmesi demektir. ABD Savunma Bakanı, "nükleer bir savaşta Türkiye'nin oynayacağı rol, birkaç dakika oyalamaktan öteye gidemeyecektir" diyor.

İşte ABD emperyalizminin ülkemize biçtiği değer. Uluslararası silah tükelleri ve militaristlerin çıkarlarını korumak için birkaç dakika içinde yok olup gitmek...

Türkiye'de burjuva iktidarlar, bugüne kadar emperyalistlerin dümen suyuunda gittiler. Onların çıkarları doğrultusunda politika yürüttüler. Bunun için Türkiye NATO'ya üye edildi. Faşist Evren-Özal diktatörlüğü bu politi-

kayı doruğuna çıkardılar.

İran devriminden sonra boşalan "Emperyalizmin Orta Doğu jandarmalığı" nı üstlenen, emperyalizmin direktif ve desteği ile Yunanistan'ı, Bulgaristan'ı ve Suriye'yi tehdit eden, yeni ABD üslerinin yapımı için Kürt köylerini zorla boşalttıran, halkın ekmeğinden kısıarak, silah tekellerinin çıkarları için 400 milyar liralık "savunma fonu"

oluşturan, bütçeden askeri harcamalar için daha fazla para ayıran faşist diktatörlük işbaşında olduğu müddetçe, ülkemizin olası bir nükleer savaşta harap olması tehlikesi artmaktadır.

Ülkemizi nükleer bir savaşa kurban etmek istemiyorsak; emperyalizme bağlı burjuva iktidarlara son vermek, NATO'dan çıkmak, ABD ile ikili anlaşmalara son verip ABD'nin ülkemizdeki üslerini söküp atmamız zorundayız.

"TÜRK ORDUSUNUN ASİLLİĞİ"...

Değerli arkadaşlar, Hep bildiğiniz gibi son yıllarda Türkiye'de demokrasiye geçildi, geçiliyor türünden çokça laf ediliyor. İçerde ve dışarda sömürü çevreleri bir koro halinde bunu tartışıp duruyorlar. Oysa demokrasinin bazı ölçüleri var ve insan onları gözönüne aldığında söylenen şeylerin ne kadar yavan, ne kadar gayri ciddi olduklarını daha iyi görür. Bir de şu var. Yarın-öbür gün demokrasinin bazı kırıntıları Türkiye'ye gelse bile Kürdistan'a pek uğrıyacağına benzemiyor bunlar. Çünkü Kürdistan'da oldum olası Meclislerden çıkan yasaların ötesinde orman yasaları, eşkiyalık kanunları geçerli.

Neyse lafı uzatmayalım, söylemek istediğim şu: Kür-

distan'da bugün de 1980 yılında faşist cuntanın işbaşına geldiği andan itibaren yürürlüğe soktuğu haydutluklar aynen devam ediyor. Köy baskınları, toplu dayak atmalar, işkenceler, sürgünler olanca hızıyla sürüyor. Her gün yaşanan çok sayıda örneğin arasında yakından bildiğim bir olayı size aktarmak istiyorum. Kuşkusuz yapılan öteki şeyleri gözönüne aldığımızda sıradan bir olay sayılır bu ama gene de Kürdistan'a demokrasinin nasıl gelmekte olduğunu göstermesi bakımından ilginç bir örnektir.

Anlatcağım olay Kiği ilçesine bağlı Seter köyünde geçiyor. Bu köy, 1980'den buyana onlarca kez baskına uğrayan, insanları dayaktan geçirilen (zaman zaman

köyde, zaman zaman ise helikopterlerle Karakoçan'a veya Bingöle taşınarak) köylerden biridir. Bundan yaklaşık iki ay önce günün birinde üstöğmen yanında bir miktar er olduğu halde köye geliyor ve doğrudan Seydali İncedal isminde kişinin evine gidiyor. Ve tabii "teröristlerin" gizlendiği yeri söylemesini istiyor. Adam da bilmediğini söylüyor doğal olarak. Ancak sökmüyor tabii "bilmiyorum" demesi. Sonra dayak atmaya başlıyorlar. Adam ise gene bir şey söylemiyor. Zaten bir şey bildiği yok ki söylesin. Ardından evinden alıp köyün üstündeki dağa götürüyorlar. Orada da saatlerce dayak atıp, işkence yapıyorlar. Adam sonunda ayakta duramaz hale geliyor, yalvara

yakara birşeyden haberi olmadığını söylüyor ama gene sökmüyor. Ve sonra bir ara buldukları dağdan hayli uzakta olan yayla tarafından bir silah sesi duyuluyor. Köylü sestene atılanın av tüfeği olduğunu anlıyor. Ama asker telaşa kapılıyor ve perişan halde olan köylüyü aldığı gibi kaçıp köye geliyor. Fakat köye geldikten sonra çilesi gene bitmiyor adamın. Bir tek tüfek sesini duyar duymaz kaçmaya başlayan ödlekler eve kuruyor ve iki keçi kesmesini emrediyorlar yoksul adama. Mevcut asker sayısına göre bir keçi yetiyor ama sırf zarar vermiş olmak için üstöğmen iki tane kesmesini istiyor. Köylü çaresiz iki keçi kesiyor tıka basa ek-

(Devamı Sayfa 15 te)

Faşist Anayasa'yı Koruma Yolunda Bir Adım: TÜRK CEZA KANUNU DEĞİŞTİRİLİYOR

Evren-Özal diktatörlüğü, faşizmi kurumlaştırma yolunda attıkları adımlara bir yenisini ekliyor. Mussolini İtalyasının faşist yasalarından alınan ve yıllardan beri Türkiye ve Kürdistan ilerici, yurtsever, devrimci güçlerine karşı bir baskı aracı olarak kullanılan Türk Ceza Kanunu (TCK) değiştiriliyor. Değişiklik için oluşturulan komisyonda, Adalet Bakanlığı'ndan görevliler, YÖK'ten bazı profesörler ve yargıçlar yer almakta. Komisyonun başkanlığını ise, Türkiye ve Kürdistanlı ilerici, yurtsever güçlerin yakından tanıdığı, 'Prof'luğu kadar "bilirkişi"liği ile nam salmış Sulhi Dönmezer yapıyor.

Türk Ceza Kanunu'nda (TCK) yapılması düşünülen değişiklikler, önümüzdeki yasama yılı içinde Millet Meclisi'nde görüşülüp son şeklini alacak ve yürürlüğe girecek.

Nedir bu yapılması düşünülen değişiklikler? Evren-Özal diktatörlüğü neden böylesine bir değişikliğe gitme ihtiyacını duydu? 1982 yılında halka zorla kabul ettirilen Cunta Anayasa'sı sömürgeci-faşist Türk burjuvazisinin ihtiyaçlarına cevap vermekten uzak mı?

Değiştirilmesi düşünülen maddeler tek tek incelendiğinde, diktatörlüğün niyeti ortaya çıkıyor. Örneğin Türkiye ve Kürdistan ilerici, devrimci, yurtsever hareketi açısından büyük bir önem taşıyan 141, 142, 168, 127. maddeler bunlardan bazıları...

141 ve 142. maddelerde değişiklik yapılarak "milli duygulara tecavüz" diye bir ibare ekleniyor. Böylelikle daha önce "suç" kapsamı içinde sayılan şeylere "tecavüz" de ekleniyor. Yine daha önce 142. maddede "milli duyguları zayıflatma" "cezası"nın tavanı 10 yıldan 15 yıla çıkartılıyor. Böylelikle Kürt ulusunun varlığından, ulusal baskıdan, şovenizmden, militarist uygulamalardan bahsetme, "tecavüz" sayılacak ve eskiye oranla daha ağır "ceza"lara çarptırılacak. Aynı durum 146. madde için de sözkonusu. Bu maddenin kapsamı genişletilerek verilecek ceza ağırlaştırılıyor. Bu maddeye "Anayasa'nın fiilen uygulanmasını engellemek" diye bir ibare yerleştiriliyor. Böylelikle en küçük bir genel grev talebi bile "anayasayı ihlal" olarak görülüyor ve cezası da "doğal" olarak ölüm!

127. maddede ise, "milli menfaatlere aykırı hareket"ten verilen "ceza"lar savaş halinde geçerli iken, şimde "olağan dönemlerde" de uygulamaya sokulacak. Bunda da hedef yine Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi...

Kürt halkına ve onun yurtsever örgütlerine, Türkiye işçi sınıfı hareketi ve örgütlerine karşı korkudan bu değişikliklere giden ve cezayı süreyi ağırlaştıran Evren-Özal çetesi, "kader" kurbanlarının da hakkını yemiyor! Uyuşturucu kaçakçılığı ve sahtekarlık gibi suç-

ların cezalarında indirim yapıyor. Hatta bazılarında "suç" olma özelliği tamamen ortadan kaldırılıyor.

IMF'nin, Dünya Bankası'nın ve diğer uluslararası kuruluşların hertürlü "tecavüz"ünü gönül rahatlığıyla kabul eden, ona alabildiğine kucak açan sömürgeci, tekeli Türk burjuvazisi, sıra Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimci, yurtsever güçlere gelince, kendisini pek de "tecavüz"e uğramış görüyor.. Bunu "ceza"sız bırakmamaya çalışıyor.

Yıllardan beridir emekçi Kürt ve Türk halklarının, işçi sınıfının kanını emperyalist parabalalarıyla birlikte emen sömürgeci Türk burjuvazisi, yapmayı düşündüğü son değişikliklerle 1982 Cunta Anayasa'sını güçlendirip, faşist rejimini kalıcılaştırmaya çalışı-

yor. Böylelikle sömürgeci faşist diktatörlük, Türkiye işçi sınıfı hareketiyle, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin üstünde iyice ağırlaştırdığı TCK'yi Demoklesin kılıcı gibi sallandırmak istiyor. Bununla ömrünü uzatacağını sanıyor.

Gelinen noktada, ülkemize gerçek bir demokrasinin getirilmesi doğrultusunda verilen mücadeleyi yükseltmekten, güçlerimizi birleştirmekten öte bir yol yoktur. Faşist cuntanın zorla dayattığı 1982 Anayasası başta olmak üzere, tüm faşist yasa ve kurumların ortadan kaldırılması, özgür ve demokratik bir toplumun kurulması, mücadeleyle mümkündür. Bu uğurda verilen mücadeleye destek her yurtseverin görevidir.

Avrupa Konseyi "Mini Oturum"u ve Sahte Demokratlar

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin "Mini Oturum" toplantısı, Haziran sonu-Temmuz başlarında İstanbul'da yapıldı. Toplantıya Batı Avrupa ülkelerinden değişik partilere mensup çok sayıda parlamenter katıldı. "Mini Oturum"un İstanbul'da yapılması önerisi gerici-tutucu çevrelerden gelmiş ve yine bunların oyları sonucu karar altına alınmıştır.

Toplantının diktatörlük Türkiye'sinde yapılmış olmasını, başta Evren-Özal çetesi olmak üzere bilcümle gerici, faşist güç ile boyalı basın alabildiğince kullanmaya çalıştı. Bunu "Türkiye'nin demokrasiye geçtiğinin onayı" olarak sunmaya çalıştılar. Boyalı burjuva basını 12 Eylül 1980'den beri Evren Cunta'sını destekleyen Batı Avrupalı gerici-tutucu parlamenterlerin ağzından, "Türkiye'de herşeyin normal bir seyir izlediğini", "demokrasiye dönüldüğünü" vs. büyük puntolarla işledi.

"Mini Oturum"un gündeminde "Bulgaristan'daki Türkler" veya "çevre kirliliği" gibi Batılılarca "çok önemli" görülen konular yer alırken, Türk ordusunun fiili işgali altında olan Kürdistan; sömürü ve zorbalığın envayı türlüleri ile yaşamı çekilmez hale getirilen 14 milyonluk Kürt halkının durumu; düşüncelerinden dolayı yıllardır zindanlarda çürütülen politik tutuklular; ayaklar altına alınan insan hakları gibi konular ne yazık ki gereği gibi gündeme bile alınmadı.

Türkiye ve Türkiye Kürdistanı demokratik güçleri açısından asıl önem taşıyan toplantı ise, "Mini Oturum" sonrası yapıldı. "Mini Oturum" için İstanbul'a gelen Sosyalist Grup milletvekilleri, "Türkiye'de Demokrasi ve İnsan Haklarının Bugünü" konulu bir seminer düzenlediler. Seminare DİSK

Genel Başkanı A. Baştürk ve bazı DİSK yöneticileri, SHP Genel Başkanı İnönü ve bazı MKYK üyesi milletvekilleri, Aziz Nesin ve Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem ile aynı davadan yargılanan Reha İsvan'da katıldılar.

Konuk konuşmacılar değişik konular hakkında düşüncelerini dile getirdiler. A. Baştürk, Türkiye'de sendikal hak ve özgürlüklerin olmadığını; M. Dikerdem ve Reha İsvan ise barış hareketinin engellendiğini, buna karşılık savaş propagandasının yapıldığını söylediler. A. Nesin ise, Türkiye'de konuşamadıklarını ve hatta konuşabilmek için mahkemelere çıkmanın gerektiğini dile getirdi. Konuşmacılar bu toplantıda yaptıkları konuşmaların "Türk devletinin itibarını dışarıda zedelemek" iddiasıyla haklarında "suç" duyurusunun yapılabileceğini, bundan dolayı mahkeme önüne çıkarılabileceklerini dile getirdiler.

Boyalı burjuva basını bu kez de aynı tavrını gösterdi; toplantılarda rejimi

aklayan konuşmaları büyük puntolarla verirken, rejime yönelik olanlara ise hemen hemen hiç yer vermedi.

Öte yandan "Mini Oturum" için İstanbul'da bulunan Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU), Dünya İş Konfederasyonu (ASK) ile Uluslararası Kamu Görevlileri Federasyonu (TSİ) ortak bir bildiri yayınlarak Türkiye'de insan hakları ve sendikal hakların çok sınırlı olduğunu ileri sürdüler. Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreter yardımcısı Björn Pettersson ise, DİSK Kayyumu hakkında Avrupa Adalet Divanı'nda dava açmayı düşündüklerini açıkladı.

Daha sonraki günlerde ise, SPD Avrupa Konseyi Çalışma Grubu Başkanı Volker Neumann, Bonn'da yaptığı açıklamasında, Türkiye'de hala işkencelerin devam ettiğini, insan hakları konusunda kötü muamelelerin sürdüğünü belirtti. Yine Yeşiller Milletvekili ve Avrupa Parlamentosu üyesi Ulrich Fischer ise, KOMKAR'ın toplantıya ilişkin sorularına şu yanıtı verdi: "Binlerce tutuklunun varlığı ve azınlıklar üzerindeki baskılara bakmaksızın, Avrupa Konseyi'nin Temmuz ayı başlarında İstanbul'da yaptığı toplantı, Türkiye'yi Avrupa Topluluğu içinde tekrar temize çıkarma girişimlerinden biridir.

Avukat ve tutuklu yakınlarıyla yaptığım görüşmeler ve İstanbul'da düzenlediğim basın toplantısında Kürtlere yapılan baskılara geniş biçimde değindiğimi bildirmek isterim. Bu soruna, tek tek gazetecilerle yaptığım röportajlarda da özellikle değinmeme rağmen, Türkiye'deki hakim yönetimin baskılarına yönelik eleştirilerime, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkının gerçek bir demokrasinin önemli önkoşulu olduğunu içeren görüşlerime Türk basını tek kelimeyle yer vermedi."

Evren-Özal diktatörlüğü, göstermelik bazı adımlar atarak "demokrasiye geçildiği"ni ileri sürdü. Bu konuda Batı Avrupa'lı sahte demokratların da desteğini aldı. En başta ABD emperyalizmi ve onun Batı'daki dostları, daha ilk günden itibaren faşist Evren Cunta'sının politikasına arka çıktılar. O'na uluslararası planda meşruluk kazandırmaya çalıştılar. Emperyalist mali kuruluşları vasıtasıyla ekonomik destek verdiler. Bugün de aynı şeyi sürdürüyorlar. Rejimin politikasında en ufak bir değişikliğin olmadığı gün gibi ortada. Kürdistan'da baskı, zulüm, terör gün geçtikçe artıyor. Köyler boşalıyor; insanlar sürgüne gönderiliyor, açlığa mahkum ediliyor. Türkiye ve T. Kürdistanı'nda hala binlerce insan zindanlarda tutuluyor. Demokratik hak ve özgürlükler ayaklar altına alınıyor. İşkence çarkı sürüyor. Tüm bunlar bir avuç tekel ve onların emperyalist efendilerin çıkarları için yapıyor. Emperyalistler ve onların saldırgan örgütü NATO'nun çıkarları için "demokrasi"ymiş, "insan hakları"ymiş neye gerek..

Anti - Bulgar Kampanya EMPERYALİZM- DİKTATÖRLÜK İŞBİRLİĞİ

Son aylarda Evren-Özal çetesi, emperyalist para babalarıyla birlikte sosyalist Bulgaristan'a karşı yürüttükleri düşmanca kampanyayı alabildiğine yoğunlaştırdılar. Gün yok ki burjuva basın-yayın organları "Bulgar mezalimi"nden kaçanların fotoğraflarını yayınlamasın, "isimleri zorla değiştirilen Türk"lerden bahsetmesin, "özgürlük" kampanyalarını açmasın. İzine gidip gelen işçilerin ağzından Bulgaristan'da karşılaşılan "zor"luklar hakkında yazılar yazmasın.

Daha önceleri "Papa Suikasti"nde emperyalist propaganda merkezleri vasıtasıyla "Bulgaristan parmağı" arandı. Faşist Ağca'nın deli saçmalıkları dünya kamuoyuna "kanıt" olarak sunuldu. CIA'nın direktifleri doğrultusunda yürütülen bu kampanya, sonuçta geri tepti. Emperyalistler tabiri ugunsu "avuçlarını yaladılar." Bu kez de Evren-Özal çetesi eliyle "Bulgaristan'daki Türk azınlık" konusu gündeme getirildi. Sürekli olarak basın-yayın organları, köşe yazarları vasıtasıyla bu "sorun" canlı tutulmaya çalışıldı. Bugün ise dozu daha da artırılarak sürdürülmekte.

Son olarak hiçbir uluslararası hukuk kuralına sığmayan bir olay yaşandı: Sofya-İstanbul seferini yapan bir Bulgaristan uçağına kaç yıl önceki taziminat sorunu gerekçe gösterilerek el kondu. Ve binbir dereden su getirilerek olayın "siyasi" olmadığı ispatlanmaya çalışıldı. Yine görev süresi biten Bulgaristan Büyükelçiliği'nin verdiği veda partisini protesto olayı da ayrı bir rezillik örneği oldu.

Evren-Özal çetesi tüm bu kampanyayı yürütürken "insan haklarından" dem vuruyor, insan hakları savunucusu kesiliyor. Salt "Bulgaristan'daki Türkler" konusunda değil, "Batı Trakya'daki Türkler", yok "Musul'daki Türkler" konusunda da aynı şamatayı koparıyor. Evren-Özal çetesi, paşa dedeleri Enver'in hayalleriyle yaşıyor olmalı. İnsan haklarından bu derece bahseden bir yönetim, kendi ülkesinde bunlara gereken önemi verse, amenna denir! Hani derler ya, "dinime küfreden bari müslüman olsa", öyle birşey..

Türk burjuvazisi yıllardan beri en ufak bir ulusal demokratik hak talebini kanla, zulümle bastırıyor, insan haklarının en ufak bir zerresinin bile tanınmadığı 14 milyonluk Kürt halkının durumu ortada iken kalkmış "Bulgaristan'daki isim değiştirmelerinden" dem vuruyor. Sormazlar mı adama: "Türkiye Kürdistanı'ndaki her beş köyden dördünün adını değiştiren, yeni doğan çocuklara Kürtçe isim verilmesini yasaklayan sizler değil misiniz?". "1982'de halka zorla kabul ettirdiğiniz Anayasa'nızda 'Türkçeden başka dilde yazın yapma yasağı' koyan yine sizler

değil misiniz?" Yoksa tüm bunları Bulgarlar yaptı da dünya kamuoyunun bilgisi mi yok?! Başkalarına dil uzatacağınıza dönüp kendinize baksanıza...

Ama belliki güdülen amaç başka. Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda son 6 yılda yaratılmış olan korku duvarları hergeçen gün yıkılıyor. Kitleler rejime ve onun has adamlarına olan hoşnutsuzluklarını çeşitli biçimlerde dile getiriyorlar. Sessizlik yırtılıyor. Evren-Özal çetesi artık 2-3 yıl öncesi gibi rahatlıkla istedikleri gibi at oynatıyorlar. Bu da onları rahatsız ediyor. Kitlelerin hedefi onlara yöneldikçe, mümkün olduğu ölçülerde topu başka yere atmaya çabalyorlar. Suni olarak "Dış düşman" yaratmaya çalışıyorlar. İşte Bulgaristan'a karşı yürütülen kampanyanın temelinde bu yatmakta. Bu iğrenç kampanyanın da diktatörlük açısından bir sonuç vermeyeceği ortada.

Diğer taraftan "mal bulmuş mağribe sarılmış" misali, emperyalist güçler de bu "fırsatı" mümkün olduğu ölçülerde kullanmaya çalışıyorlar. Özellikle Batı Alman ve İngiliz emperyalistleri sömürgeci Türk burjuvazisine açıkça destek veriyorlar. Ellerindeki tüm imkânları seferber ederek sosyalizme saldırıyorlar.

Sosyalist Bulgaristan'a karşı yürütülen bu kampanya'da, "sol" adına ortaya atılan bir Ecevit, bir U.Mumcu gibi-

(Devamı Sayfa 15'te)

Cuntanın 6. Yılı Dolarken: FAŞİST REJİM ÇÖKÜŞE DOĞRU HIZLA İLERLİYOR

Faşist cuntanın 6. yılı doluyor. Bu 6 yıllık süre zarfında olup bitenler üzerinde çok ayrıntılı olarak durmaya gerek yok. Faşizm karanlığında geçen bu sürede toplumun değişik sınıf ve tabakalarının neler kaybettiği veya kazandığı gözönünde. Şurası bir gerçektir ki faşist cunta 12 Eylül 1980'de işbaşına geldiği andan itibaren işçi sınıfı ile Kürt halkı başta olmak üzere toplumun geniş kesimlerine karşı yoğun bir saldırıya geçti ve bu saldırı bugün de devam ediyor.

Sosyal ve Politik Planda

Faşist cunta en başta temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmak için işbaşına getirilmişti ve onun bunda başarılı olduğunu da kabul etmek gerekir. Bugün yürürlükte olan faşist anayasa ve ona uygun olarak düzenlenmiş yasalar, toplumu adeta bir cendereye sıkıştırmıştır. Düşünce özgürlüğü esas olarak mevcut değil. Değişik burjuva kesimleri arasında, o da binbir kenardan kırılarak sürdürülen tartışmalar bunun tersini göstermez elbette. Örgütlenme özgürlüğü de aynı şekilde gaspedilmiş durumda. Bugün ortaya çıkan birden çok burjuva partisinin varlığına bakılarak gene bunun da tersi ileri sürülemez. Herşeyden önce işçi sınıfı, Kürt yurtsever hareketi ve öteki geniş toplum kesimlerinin yani toplumun ezici çoğunluğunun çıkarlarına uygun olarak kurulmuş siyasal örgütlenmeler ortada yok. Bunlara konan yasaklar sürüyor. Kaldı ki var olan burjuva örgütleri de faşist nitelikte anayasanın çizdiği sınırların ötesine geçip siyasal çalışmaya yapamıyorlar. Gerçi bu ANAP gibi faşist bir parti için sorun teşkil etmiyor ama demokrasinin sınırlarını birazcık olsun genişletmekten yana tavır olanlar için büyük güçlükler çıkarıyor.

Sendikal faaliyetler üzerindeki ağır baskılarda bir hafifleme hala yok. Sendikacılık göstermelik olmaktan öteye gidemiyor. Grev ve toplu sözleşme hakkından söz etmek te aynı şekilde olanaksız.. Evren-Özal cuntası, düzene uşaklığı huy edinmiş Türk-İş yönetiminin eylemlerine bile tahammül göstermiyor.

Zindanlar bugün de siyasal tutuklularla dolup taşıyor. Mahkemeler peşpeşe idam cezaları biçiyor. İşkenceler sürüyor, cezaevlerindeki insanlıkdışı koşullarda bir düzelmeye rastlanmıyor.

Memurların, öğretmenlerin ekonomik demokratik haklarını savunmaya yönelik örgütlenmelere gitmeleri olanaklı değil. Öğrenci gençliğe karşı düşmanca tutumda bir yumuşama yok. Faşist YÖK eliyle üniversiteler dahi öz-

gürce tartışmanın yok edildiği, robot yetiştirme merkezleri olma durumlarını koruyor.

Kürdistan'da ise zaten baştan sona kadar geçerli olan haydutluk. Yerli ve yabancı tekeli sermayenin bekçi köpeği faşist çete 6 yıldan buyana kelimenin gerçek anlamıyla halkımıza kan kusturuyor. Kemalist iktidar döneminde girilen kanlı soykırım günlerinden farksız barbarca örnekler sergileniyor ülkemizde. Güvenlik güçleri adı verilmiş eşkiya sürüleri Kürt halkına karşı alçakça saldırılarını devam ettiriyor, katliam yapıyor, insanlarımızı sürgüne yolluyorlar.

Gene geçen 6 yıllık dönemde faşist cunta ülkeyi eskisine göre daha çok emperyalizmin bir ileri karakolu, bir üssü haline getirdi. Türkiye ve Türkiye Kürdistanı toprakları emperyalistler için bugün her zamankinden daha çok bir saldırı rampasıdır.

Bütün bunlar, faşist cuntanın 1980 yılında işbaşına gelirken sosyal ve politik planda önüne koyduğu hedeflere önemli ölçüde ulaşmış olduğunu gösteriyor. Baskı ve terörle karakterize olan model varlığını devam ettiriyor.

Ekonomik Planda

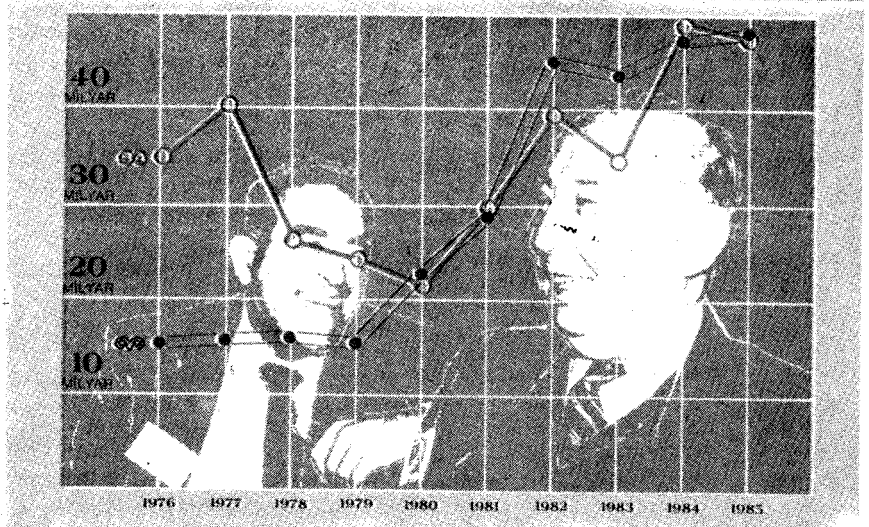
Faşist cuntanın daha baştan itibaren en iddialı olduğu konulardan biri de ekonomik sorunları çözüme kavuşturmak. Acaba bugün ekonomik durum ne alemde ve faşist Evren-Özal çetesi ekonomik bunalımın aşılmasında gerekli başarıyı sağlamış mıdır? Yoksa bunalım çeşitli yönleriyle varlığını sürdürüyor mu? Diğer taraftan izlenen ekonomik politikanın maliyeti kimin için, nekadardır? Bu da her şey-

den önce bazı göstergelere bakmayı ve kısaca da olsa onları irdelemeyi gerektirir.

6. yılda da Özal iktidarı enflasyonu önleyebilmiş değil. İktidarın bu konuda söyledikleri ve programladıkları daha yılın ilk yarısı dolmadan kof çıktı. Söyle ki; verilen rakamlar arasında şu veya bu ölçüde farklılık bulunsun bile 1986 bütçesinde öngörülen % 25'lik enflasyon oranının aşılabacağı konusunda her kes birleşiyor. Hatta parabolaları dahi kendi hükümetlerinin öngördüğü bu oranı gülümsemeyle karşılayarak % 40'a göre ayarlanan bir zam politikası izliyorlar. Üstelik te enflasyon için öngörülen rakam toptan eşya fiyat endekslerine göredir. Geniş kitleleri ilgilendiren günlük fiyat artışları ise bundan daha da yüksektir.

Bütçe açıkları, hükümete yakın çevreleri bile telaşa düşürecek boyutlarda seyrediyor. Hatırlanacağı gibi Özal iktidarı bundan bir kaç yıl önce büyük bir gürlütle ve enflasyonu düşürmek amacıyla piyasadan para çekmeye yönelmiş, bunun bir yolu olarak ta yüksek faizle borçlandırmıştı devleti. İşte bu yıl bütçe açıklarını arttıran en önemli unsurlardan biri oluyor bu durum. Çünkü devletin bu türden borçlarını ödeyebilmesi için şu aşamada önünde iki yol var. Ya Merkez Bankası kaynaklarını kullanarak piyasaya yeniden para sürecek ya da yeniden borçlanacak. Devlet gene kamu kesiminin finansman ihtiyacını karşılamak için de ecet terleri döküyor.

Türkiye'nin dış borç yükünde bir azalma yok. Tersine günden güne ağırlaşma görülmüyor. Döviz gelirleri düşüyor. İşçi dövizleri tahmin edilenin altında kaldı. (Bu kalem 1986 yılı için

12 Eylül faşist darbesinin kimler için yapıldığının ispatı...

1.9 milyar dolar olarak öngörölmüşken, şimdi 1.6 milyar dolara indirildi.) Turizm gelirlerinde de % 30 dolayında düşme bekleniyor. İhracattaki büyüme hızı bir önceki yıllara karşılaştırıldığında ithalattakinden daha düşük bir düzeyde kalıyor ve dış ticaret açığı büyüyor. Örneğin; bu yılın ocak-nisan döneminde ihracat bir önceki yılın aynı dönemine oranla % 4.7 oranında büyüyebilirdi ve 2 milyar 400 milyon dolara ulaştı. Buna karşılık ithalat % 11 oranlık bir büyüme göstererek 3 milyar 667 milyon dolara tırmandı. Aynı dönemde gerçekleşen dış ticaret açığı geçen yıl 951.9 milyon dolar olmasına karşılık bu yıl 1 milyar 206 milyon doları buldu.

O halde 6 yıl sonra cuntanın ekonomik programının hedefine hem ulaştığını, hem de ulaşmadığını söylemek mümkün. Ulaşmıştır; çünkü bu programın yerli ve yabancı tekellere sınırsız somürü olanakları tanımayı; işçi, memur, köylü ve esnafı ise açlığa, yoksulluğa mahkûm etmeyi öngörüyordu. Faşizmin ekonomik programında geniş halk yığınlarının insan olarak bir değeri yok. Ve gerçekten de bugün Evren-Özal cuntası bu noktada "başarı" elde etmiş durumdadır. Ulaşmamıştır; çünkü bunalım ekonominin yapısından kaynaklanıyor. İktidar onun bir yanını onarmaya çalışırken dökülme başka yanlarda ortaya çıkıyor. Kendi kendini zehirleyen akrep örneği, atılan her adım bir süre sonra karşısına dönüşüyor; mevcut sorunları ağırlaştırıyor veya yeni sorunlar ortaya çıkarıyor.

Beri taraftan 12 Eylül'den 6 yıl sonra bu karanlık rejimi ortadan kaldırıp atacak gelişmeler de var. Her şeyden önce bugün 2-3 yıl öncesinin suskunluğu, sessizliği yok artık. Faşizme karşı olan tüm sınıf ve tabakalar şu veya bu ölçüde seslerini yükseltiyorlar. Burjuva cephesinde çekişme ve kamplaşma sürüyor. İşçi sınıfı faşist baskı çemberini yarmak, demokratik hak ve özgürlüklerini kazanmak için her gün biraz daha hareketleniyor. Öğretmenler, memurlar kıpırdanma halindedir. Geniş köylü yığınları bu rejimin kime hizmet ettiğini şimdi daha iyi görüyorlar. Faşist-sömürgeci düşmanın estirdiği onca baskı ve teröre rağmen Kürt halkı sindirilemedi. Tersine bugün sömürgeci Türk yönetiminin gerçek yüzü geniş kitlelerce daha iyi görülüyor. Yurtseverlik duyguları daha geniş yığınları kapsıyor. Uluslararası planda suskunluk çemberi hızla parçalanıyor, Kürt ulusal sorunu daha geniş boyutlarda tartışılıyor. Kürt ulusal kurtuluş hareketi son 6 yıldır verdiği kayıplara rağmen ayakta ve eskiye oranla çok daha deney sahibidir.

6. yılı dolarken cunta artık gereği gibi teşhir edilmiştir. 12 Eylül 1980'de yönetime el koyan generallerin gerçekte emperyalizmin birer piyonu, yerli tekellerin tasmalı bekçileri olduğu gizlenemez durumdadır. Mevcut güçlüklerle rağmen yapılan haksızlıklar, zor-

balık, işkence ve katliamlar, Hitlerin toplama kamplarını andıran zindanlarda olup bitenler birer ortaya dökülüyor. Öyle ki Evren ve şürekası daha işbaşındayken bile savunma durumuna düşmüşlerdir. Dünyası astığı astık, kestiği kestik olanlar şimdi katilliklerini, hırsızlıklarını gizleme telaşına düşmüş bulunuyorlar. Evren, "anayasayı benden başka savunan yok" diyecek kadar aczini dile getiriyor. Kısacası faşist cunta için zirveden aşağıya düşüş başlamıştır. Ve hem öylesine hızlı bir düşüş ki bu, bakalım sonunda hangi çukura yuvarlanıp kalacaklar.

Diğer taraftan cuntanın 6. yılının dolduğu bugünlerde önümüzde çok büyük görevler duruyor, katedilmesi gereken uzun ve zahmetli bir yolumuz

var. Herşeyden önce Türkiye genelinde anti-faşist güçlerin birliği istenilen düzeyde sağlanabilmiş değil. Gene Kürt yurtsever hareketi saflarındaki dağımlık ta devam ediyor. Elbette bunlar bugünden yarına hemen en iyi şekilde başarılacak görevler değil. Ancak uğrunda daha çok çaba harcanması gereken ve zafere erişmek için de ulaştırılması zorunlu olan hedeflerdir.

Düşmanın dayattığı güç koşulları yenebilmek, geleceğin aydınlık ve özgür günlerini çabuklaştırmak için nerede olursa olalım, hangi güçlüklerle yüz yüze bulunursak bulunalım daha özverili, daha enerjik ve bilinçli bir çalışmayı hayata geçirmeliyiz. Kurtuluşun başka çaresi yok. Özgürlüğe ancak el ele vererek, her türlü güçlüğü göğüsleyerek varabiliriz.

KİT'LER YAĞMALANIRKEN

İktisadi Devlet Teşekkülleri (KİT)'nin Özel Teşebbüse devri, ötedenberi tartışılmalı bir konu. Ancak faşizmin ekonomik programı olan 24 Ocak Kararları'nın yürürlüğe konulması ve faşist cuntanın işbaşına gelmesinden sonra yerli ve yabancı tekeli sermaye çevreleri bu alanda da daha aktif bir tutum içerisine girdiler. Bu amaçla bir yandan KİT'lerin "kötü"lüğüne ve "verimsiz"liğine ilişkin yoğun bir propaganda girişirken, bir yandan da onları özelleştirmek için pratik adımlar at-

ilan edildiği bir dönemde böyle bir konuda elbetteki boş durulmazdı.

Kitler Bir Yük Mü ?

Tekelci sermaye çevrelerinin ve onların siyasal iktidarlarının KİT'lerin özel sektöre devrine gösterdikleri gerekçe, bu kuruluşların verimsiz oldukları ve devlete yük teşkil ettikleri şeklindedir. Bu iddianın doğruluk derecesini saptayabilmek için ise KİT'lerin

— Çok bastı, kör eden devlet işletmelerini biz sunacağız. Zorunlu özel işletmelerimizi ise devlete satacağız. Böylece dostlar bir alışverişte görüp liberal ekonomimize bayram kahveci hoşa anularına katılabiliriz.

maya başladılar. Doğrusu bu iş için daha uygun bir zaman da bulunamazdı. Faşizmin karanlığı halklarımız üzerine çökmüş, demokratik ve ilerici güçlere ağır kayıplar verdirilmiş, sendikal haklar gaspedilmiş; kısaca meydan tümüyle büyük tekellere bırakılmış iken kamuya ait bu işletmelerin parababalarına verilmesi doğrultusunda neden gerekli adımlar atılmasındı? TÜSİAD ve öteki sermaye kuruluşlarının bürolarından çıkan her istemin faşist cunta tarafından sadık bir uşak mantığıyla derhal yerine getirildiği ve yasa diye

bugünü gibi dün üzerinde de kısaca durmakta zorunluluk var. Öyle ya KİT'ler hangi koşullarda ortaya çıktılar ve toplumsal yaşamda bugüne kadar olumlu veya olumsuz yönde ne gibi rolleri oldu? Konunun açıklığa kavuşması bakımından bu nokta önem kazanıyor.

Türkiye'de KİT'lerin ortaya çıkışı 1930'lara dayanıyor. Bilindiği gibi cumhuriyetin ilanıyla birlikte Kemalist burjuva iktidarı işin doğasına uygun olarak özel sektör eliyle "ülkeyi kal-

kındırma" politikası izledi. Ancak 1930'lu yıllara gelindiğinde, yani ağır bir ekonomik krizin kapitalist dünyayı kasıp kavurduğu yıllarda Türkiye'de özel sektör eliyle kalkınma hayalleri de suya düşmüştü. O tarihe kadar sağlanan desteğe ve elverişli koşullara rağmen -ki Kemalist diktatörlük altında burjuvazi açısından görülmemiş sömürü olanakları vardı- özel sektör sanayi ve tarım alanlarında kayda değer bir canlanma yaratamamıştı. İşte bunun üzerine siyasal iktidar, ihtiyaç duyulan bazı malların üretimini gerçekleştirmek, sermaye birikimini hızlandırmak, kısacası ekonomik kalkınma doğrultusunda daha ileri adımlar atabilmek amacıyla devleti devreye sokma politikasına yöneldi ve KİT'ler de böylece doğdu. Öyleyse KİT'ler sorunu üzerinde durulurken akılda tutulması gereken birinci nokta bu kuruluşların özel teşebbüsün ekonomik kalkınmayı sağlamayacağına anlaşılması, cumhuriyetin ilk on yılında başarısız kaldığının görülmesi üzerine devreye sokulduklarıdır.

Kitler Ekonomik ve Sosyal Alanda Ne Gibi Roller Üstlendi?

Bugün KİT'leri yağmalamak için çırpınan tekelci sermaye çevrelerinin her ne kadar söylemeye dili varmasa da bu kuruluşların Türkiye'nin ekonomik ve sosyal açıdan belli bir gelişkinlik düzeyine ulaşmasında önemli bir role sahip oldukları gerçeği inkâr edilemez.

Geniş kitlelerin gereksinim duyduğu bir çok temel tüketim malının üretilmesi en başta KİT'ler eliyle gerçekleştirildi. Bu kuruluşlar işsizlik sorununun çözümü doğrultusunda atılan adımlarda gene büyük pay sahibiler. Ülkede altyapı hizmetlerinin gerçekleştirilmesinde, ara malları üretimi ve madencilikte, metalürji ve petrol sahalarında, gıda maddeleri üretiminde, gübretilikte, tekstil ve daha bir çok alanda en büyük görevlerin KİT'lerce yerine getirildiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Daha doğrusu ekonominin hemen hemen herhangi bir dalı yoktur ki orada KİT'lerin direkt veya dolaylı etkinliğine rastlanmasın.

O halde KİT sorunuyla ilgili olarak gözardı edilmemesi gereken ikinci önemli nokta ise onların ekonomik yaşamda oynadıkları son derece önemli roldür.

KİT'lerin Zarar Etmeleri Neyin Nesidir ?

Yukarıda da değinildiği gibi büyük sermaye gruplarının dillerinden düşürmedikleri şey, KİT'lerin iyi işletmeler olmadıkları ve zarar ettikleridir. Gene bu çevrelere göre KİT'lerin bu durumdan kurtarılmaları için başvurulması gereken tek çözüm yolu onları özel sektöre devretmektir.

Kuşkusuz KİT'lerin kârda olmaları veya zarar etmeleri sorunu düz bir seyir izlemiyor. Bazı alanlarda faaliyet gösteren KİT'lerin çeşitli nedenlerden ötürü kâr sağlamaları, bazılarının ise zararda olmaları mümkün. Gene herhangi bir işletmenin belli dönemlerde

Türkiye'de KİT'lerin ortaya çıkışı 1930'lara dayanıyor. Bilindiği gibi cumhuriyetin ilanı ile birlikte Kemalist burjuva iktidarı için doğasına uygun olarak özel sektör eliyle "ülkeyi kalkındırma" politikası izledi. Ancak 1930'lu yıllara gelindiğinde, yani ağır bir ekonomik krizin kapitalist dünyayı kasıp kavurduğu yıllarda Türkiye'de özel sektör eliyle kalkınma hayalleri de suya düşmüştü.

kâr ederken, başka dönemlerde zarar etmesi de mümkün. Tıpkı KİT şeklinde olmayan öteki kamu işletmeleriyle, özel sektörde olduğu gibi.. Demek oluyor ki KİT'leri genel olarak zarar eden işletmeler şeklinde göstermek yerli ve yabancı sermaye çevrelerinin bu kuruluşlara elkoymak için ileri sürdükleri abartmalı propagandanın bir parçasıdır.

Öte yandan KİT'lerin neden zarar ettikleri sorunu üzerinde durulduğunda, bunun başlıca sorumlusunun da aynı burjuva çevreleri oldukları rahatlıkla görülebilir.

Herseyden önce KİT'ler oluşturulurken siyasal iktidar politikasında ve devletin burjuva karakterinde bir değişime ortaya çıkmış değildi. Kemalist iktidarın başlıca hedeflerinden bir tanesi KİT'ler eliyle özel sektörü palazlandırmaktı. Zaten bu daha sonraki yıllarda çok açık biçimde pratik plana yansıtıldı da. KİT'ler on yıllarca özel sektörü güçlendirmek için bir araç olarak kullanıldılar. Elektrik, petrol, çimento ve demir-çelik örneğinde olduğu gibi.. KİT ürünleri başlangıçtan itibaren maliyetinin de altında bir fiyatla özel sektöre satıldı. Altyapı hizmetleri KİT'ler eliyle gördürüldü. KİT'lerde yetişen kalifiye personelden en çok yararlanan özel sektör oldu vs. Bunun yanısıra KİT'ler devlet yönetiminin üst kademesinde yer edenler için de aynı şekilde birer aralık rolü oynadı. O halde görülüyor ki KİT'lerin zarar ettiklerinden en çok yakınlar, aynı zamanda bu zararların başlıca sorumlusu olan çevrelerdir. İşte üzerinde durulması gereken üçüncü önemli nokta budur.

Elbette KİT'lerin zaman zaman yeterince kâr sağlamamış olmalarının başka nedenleri de mevcut. Örneğin; KİT'lerin ürettiği bazı temel tüketim malları geniş kitlelerin acil ihtiyaçları

gözönünde tutularak zaman zaman ucuz piyasaya sürüldü. Böylece yoksul yığınlar bazı zorunlu tüketim mallarını kısmen de olsa düşük fiyata alabildiler. Gözü sadece kasasına giren parayı gören ve kârdan başka birşey düşünmeyen bencil kapitalist sınıf için doğal olarak bu bir zarardır. Ama gerçekte öyle midir? Geniş kitlelerin yararına olan bu türden bir uygulama gerçekten bir zarar olarak görülebilir mi?

Bütün bunların dışında öylesine işletmecilik alanları da vardır ki muhasebe kayıtları bakımından zarar etseler bile, topluma sunulan hizmetin önemi bakımından bunlardan vazgeçilemez. Örneğin, demiryolu işletmeciliği, elektrik üretim ve dağıtımı, sağlık hizmetleri bu türdendir.

Bu bölümü sonuçlandırmadan önce şunu da belirtmek gerekir ki bugün aralarında KİT'lerin de bulunduğu devlet sektörü, ortalama işletme büyüklüğü ve verimlilik gibi faktörler bakımından övüle övüle göklere çıkartılmaya çalışılan özel sektör işletmelerinden daha öndedir. Örneğin, 1982 yılı verilerine göre Türkiye'de kamuya ait imalat sanayi işletmelerinde kişi başına elde edilen ortalama katma değer 3.135.000 lira iken, aynı miktar özel sektörde 2.257.000 liradır.

Sonuç: KİT'lerin özel sektöre devredilmesiyle ilgili olarak sonuçta söylenecek olan şudur: Özel sektör eliyle kalkınma hayallerinin suya düştüğü yıllarda ortaya çıkan ve bugüne kadar da özel sektörü palazlandırmak için bir aralık olarak kullanılan KİT'ler gene aynı amaçla yani daha büyük sömürü olanaklarına kavuşmak amacıyla tekel tarafından alınmak isteniyor. Çünkü tekeli sermaye artık bugün önemli bir sermaye birikimini elinde bulunduruyor ve kendisine güveniyor.

Yoksa KİT'lerin "zarar" ettikleri ve onların bu durumdan kurtarılması için özel sektöre devredilmek istendikleri şeklindeki iddialara kargalar bile güler. Zaten iflas eden özel sektör işletmeleri devlete satılırken, KİT'lerin en çok kâr edenlerinin veya kâr eden bölümlerinin tekelere satılmak istenmesi de bu dalaveresi yeterince açıklığa kavuşturuyor mu?

Tabii ki bu arada KİT'lerin toplumun sırtında yük oldukları yolunda kopartılan yaygaranın ideolojik yanını da unutmamak gerekir. Tekelci sermaye bu çıkışlarıyla özel sektörün "üstünlüğü"nü, kamu işletmeciliğinin ise "kötülüğü"nü kanıtlamaya çabalyor.

O halde görülüyor ki KİT'lerin özel sektöre satılması yeni bir sömürü ve soygun olayıdır. 1980 sonrasında izlenen ekonomik politikanın bir parçası olan bu adımla tekelin kasaları dolarken geniş kitleler daha büyük sıkıntılara katlanacak, işsizlik artacak, Türkiye'nin ekonomik sorunları büyüyecektir. KİT'lerin yerli ve yabancı tekelere satışına karşı mücadele etmek bugünkü faşist rejime karşı sürdürülen mücadelenin bir parçasıdır. •

Dewa Partiya Sosyalist a Kurdîstana Tirkîyê ya Erzurmê Çû Dawî:

MEHKEMÊN DIKTATORÎ CEZAYÊN GIRAN DA ŞOREŞGER Û WELATPARÊZAN

26ê Heziranê da li bajarê Erzurumê dewa Partiya Sosyalist a Kurdîstana Tirkîyê (PSKT) çû dawî. Mehkema kolonyalist û faşist di vê dewê da cezayên giran da şervanên azadiyê. Şoreşger û welatparêzên Kurd yên ku ceza girtin ew in: Halil Aksoy 20 sal; Nurettin Basut 10 sal ji vê dewê, 10 sal ji diji dagirkirina leşkerên Tirk li Kurdîstana Irak (bi tevayî 20 sal); Muhlis Nurçin 16 sal; M. Yaşar Taşdemir 13 sal; A. Çelebi, S. Altındag 12 sal; E. Kutlay, O. Çetin, İ. Yegen, M.Z. Birben; M. Şahin 10 sal; S. Demir, H. Çetin 6 sal 8 meh; N. Kaya, A. Işık, K. Aydemir, N. Kızıldağ, Abdulkerim Er, Y. Beyazıt, C. Aras, Y. Polat, H. Korkunç 5 sal.

Ji şeş salan virda dewa PSKT li bajarê Erzurumê dom dikir. Ji bo vê yekê li der û dorê Qersê û Agriyê nêzikê 200 kesi li ser navê endambûyîna PSKT hatin girtin. Li wan tede û zilmên giran hatin kirin. Heval Metin Aksoy di bin êşkencên faşistan da; heval Kenan Aras û heval Hesen Kaya ji piştî derketina li zindanan hatin şehid kirin.

Hukma faşî û kolonyalist roja destpêkê heyani roja iro, mafên neteweyên Kurd a demokratîk, mafên karker û kedkaran da ber lingan, pêpes kir. Bi deh hezaran kes hatin girtin, li zindanan an ji li qereqolan da êşkencên giran li wan hatin kirin. Iro ji ev tede hin berdewam e. Di zindanan da hin bi deh hezaran kes hene. Ev kesên welatparêz û şoreşger, di bin çoyê xezebê da, ji sibê heyani êvarê ti-birçî, bê

xew, zulm û zecr dibinin û têne kuştin.

Rejîma 12 İlonê ya faşî û kolonyalist çerxa zilmê li ser gelê Kurd tucar kêmkir, iro ji nake.. Diktatoriya Evren û Ozal bi van kirinên xwe ve dixwazin pêşî li tevgera rizgariya neteweyê Kurd bîdînin sekinandin. Ber vê yekê êriş tînin li ser gundan. Kesên bê suc û guneh dibin. Zar û zêç, keç û xort, kal û pir sirgun dikin. Lê belê tucar nikarin stûyê gelê Kurd xar bikin. Ji deh salan virda ye, ku leşkerên Romê zulmek bê hempa ser gelê Kurd da dajo. Lê heyani iro nekarî hîşyarbûna gelê Kurd bîdînin sekinandin. Bi deh hezaran, bi deh heza-

ran ve mirovên welatparêz, şoreşger ji bo destxistina mafên netewî ya demokratîk ketin nav tevgera rizgariya xweza gelê Kurd. Bi dehan şehid dan.

Dirok pêşve dîçe. Bi deh salan berê li cihanê piraniya mûletan bin dest bûn. Lê iro êdî imperyalî û kolonyalî wek berê nikarin hukmên xwe bîdominînin. Gelên bindest roj bi roj rizgariya xwe bi dest dixînin. Neteweyê Kurd ji wê rojê bê bighije wê armancê. Neteweyê Kurd û ewladên wî yê mîrxas, li çiya û baniyan, li zindanan da berxwe dînin, stûyê xwe ber dijîmî xwar nakin. Bo rizgariya welatê xwe şer dikin. Her rojekê bê gelê Kurd ji cîyê xwe di nav gelên cihanê a rizgar da bigire.. Ev roj ne dîr in..

Van rojan li Ermenîstanê bi zimanê Kurdî 3 pirtûkê siyasi hatin veşandin:

1- Programa Partiya Komunist a Yekîtiya Sovyet,

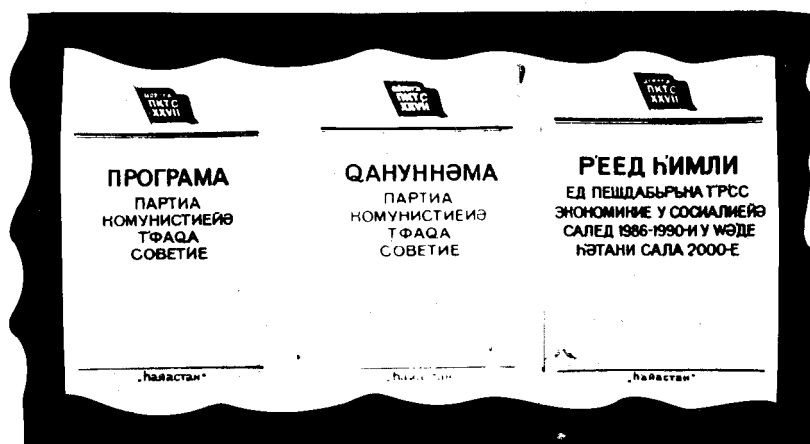
2- Qanunnama Partiya Komunist a Yekîtiya Sovyet,

3- Rêyên himî yên pêşdabirîna Yekîtiya Sovyet, di aliyê aborî û civakî da ya salên 1986-1990 û heya sala 2000ê.

Ew pirtûkêna ji aliyê xebatkarên rojnameyê Riya Teze ji zimanê Rusî û Ermenî hatin vergerandin. Berpîrsiyarê rojnamê, Miroyê Esed û dewsgirtiyê wî ji Emerîkê Serdar bi hev ra redaktoriya wî kari kirine.

Di vîr da firsênda Kurdên

PIRTÛKÊN NÛ YA SIYASÎ

Kurdîstana Îran û Iraq : XEBATA GELÊ ME XEWA KÊ DIREVÎNE ?

Rejîma kevneperestê ya Îran 7 sale ku diji gelê Kurd şerekê bê eman dajo. Hêzên ku ji bo şerê Îran-Iraq berhev dike, bi van hêzan va êriş dike ser Kurdistan. Paş her hamleyê xwe dewleta Îran, him hündürê welat him ji derwayê welat, propaganda dike û dibêje: 'dî Kurdistanê da pêşmerge neman; hindek wan hatin kuştin, hindek wan revin, hindek wan ji bi xwe teslim bûn'. Gelo bi rasti usaye?

Heke gotina rejîmê Îran rast be, çima li Kurdistanê Îranê da 2.000 bingehên leşkerî heye? Çima piraniya leşkerên Îran di Kurdistanê da ye? Pasdar û şerbaz bo çî herroj êriş dikin ser Kurdistan?

Eşkereye ku gotina wan ne rast e. Dengûbahsên ku tî, derewê kevneperestan derdixîne. Pêşmergeyên mîrxas diji zordaran şerê dikin û Kurdistanê dîkine goristan ji dijmin ra.

Ji 3.6.1986 heya 17.7.1986 an pêşmergeyên egîr 29 operasyon çêkirine û ji hêzên dijmin (serbaz, pasdar, çav) 288 kes hatine kuştin -ku di 10 operasyonê da zirarê dijmin nehatiye zanin-, 20 kes esir kirine. Ji aliyê pêşmergean, 16 arebe û 2 top hatiye şikandin, 2 bingeh hatiye girtin. 125 heb tîfenk, 12.400 fişenk û 90 heb bombayê destî ketiye destê pêşmergean. (Bultena Xaberî ya Kurdistanê Îran, Hêjmar 158-159)

Bê şik, nebûna yekîti, di nava hêzên welatparêz û demokratên ya Îran da, kemasiyekê mezî e. Heke eniyekê şoreşger hebe, wê tekoşîna gelê me hin xurt bibe, rûxanê rejîmê zordar û kevneperest ji nêzikîr bibe.

Rejîma şovin û diktator ya Bexdad, bi salan cehd dike ku xebata gelê Kurdistanê Iraq têkbişkêne. Ji bo vê armancê xwe, bi hemû hêzên xwe va êriş dike ser gelê me.

Diktatoriya Saddam, xelkê Erebi tîne Kurdistanê û li vî ci û war dike. Gelê me ji, ji Kurdistanê dîr dixê, menfî dike, rêdîke mîntiqayên Erebi. Têda li ser malbatên pêşmergean dike, dest dîne ser heyîyên wan. Mamosta û xwendekarên Kurd, ku endamê Partiya BAAS nabin, ji dibistanan tîne avêtin.

Gelê me ji şerên ku, di nava hêzên welatparêzan da hebû, gelek zirarê dît. Gel, ji ber van şeran ji tekoşîn dilsar dibû. Lê, di van salên dawî da nava hêzên welatparêz da şer tune û hêzên demokrat û netewî dixwazin cepheyek pêkbin. Bona vî yekê hevdiştin nava wan da çêdibe. Ji ber vî yekê ji xebata gelê me xurttir û geştir dibe.

Tekoşîna gelê me çiqas pêşve biçê, dijmin ji ewqas zordar û hov dibe. Di van mehên dawî da pêşmergeyên Yekîtiya Niştîmaniya Kurdistan (YNK) û PDK-I derbê mezî li dijmin xistin. Mîntiqayên fireh ji destê dijmin deranin û azad kirin. Ji 1000'ê pirtir kes ji dijmin esir kirin, gelek serbaz kuştin.

Diktatoriya Saddam, ku nîkare zora pêşmerge bibe, êriş dike ser xelkê bê dîfa (bê parêzer). Ji sala 1985ê vir da 300 gundê Kurdistan bi destê dijmin hatin rûxandin, ehlê van gundan hatin menfî kirin. Di Kurdistanê da 800 dibistan hatin girtin, xwendekarên wan dibistanan êşkence dîtin. Bi kurtî, rejîma şovin dixwaze, gelê me ji ortê rake. Lê ew bi zîlm û zordari va nîkare xebata gelê me têkbişkêne. Tekoşîna gelê me roj bi roj wê pêşve biçê û serbîkeve.

Şerê Îran û Iraq, Rewşa Kurdistan

Şerê Îran û Iraq ku, tenê mafê çêkîroşên imperyalîst û kevneperestên navçe (mîntîqa) tîda heye û ji bo gelên her du welat derbederî û rûxan e, dom dike.

Him Kurdistanê Îran, him ji Kurdistanê Iraq bûye meydanê şer. Gund û bajarên Kurdistan ji aliyê balafir û topên her du dewlet tîne bomba kirin. Zarok, pîrejîn û pîremêrên bê dîfa tîne kuştin. Bajêrên Piransar, Bane, Serdeşt, Qaladîzê, Sîleymaniye û Halapce ku nêzikî sinor in, pîr caran hatine bombaran kirin. Ehlê van bajaran ji

van deran derketin. Îro, di her du parçeyên Kurdistan da, bi deh hezaran malbat, bê mal û çî e.

Çî gavê pêşmergean derbê mezî li dijmin didin, hingê rojnameyên burjuvazi ya Tirk, hawar dikin û dibêjin: "sinorê me di xeter da ye", "şerê gîhiştîye sinorên me", û hwd. Armanca wan, ewe ku, birû rayê xelkê (kamu oyu) ji bo êrişê dewleta Tirk, bo Kurdistanê Îran û Iraq, amade bikin.

Dewleta Tirk hin mêjve çawberdaye Kerkuk, Musul û Azerbeycanê. Di her derfetê da propaganda dike û dibêje ku "Kerkuk û Mîsul ya Tirkan in." Şovînistên Tirk hêvi dikin ku wê rojek ji bo dagirkirina wan deran firsend bikeve destê wî. Şerê Îran û Iraq ji, ji bo wan firsateke mezî e.

Ji ber ku her du dewlet roj bi roj ra dîbin, webata gelê me pêşve dîçe. Bona vî yekê, dewleta Tirk ji bo dagirkirina Kerkuk û Mîsulê têkşikandina tekoşîna gelê me xwe amade dike.

Lê çî dagirkirên Kurdistan, çî hevkarîya wan, nîkare zora gelê me bibe. Heke gelekê bîndest hişyar be, yekîtiya xwe pêkîne, tu hêz nîkane zora wî bibe.

Serketîna Nû Ya Pêşmergean...

SOMA-BRADOST: Di 14.7.1985'an da, pêşmergean, hamle kirin ser bingehê çahşan ku, li ser rîya Xoy-Tirkîyê ye. Ji ber ku rêya xoy-Tirkîyê ji bo Îran gelek girînge, li ser vî rê gelek bingehê vi hene. Paş şerê kurt, bingehê dijmin bi hêsayî ket destê pêşmergean. 22 kes ku hemû çav û millîsên rejîm bûn, bi destê pêşmergean hatin esir kirin. Destketiyê vî operasyonê:

1- Topê havan û 40 heb gulle yê vi, 2- Hebek arpici-II û 25 heb roketa vi, 3- 21 heb çekên sıvîk, 4- 70 heb şarjor û 8.000 fişenk, 5- 12 heb bêsîm (telsîz), 6- 41 heb bombayê destan 7- 4 heb mayîn.

ŞÎNO: 14.7.1986'an da pêşmergean êriş kirine ser bingehê dijmin ku ji ba-

jarê Şîno 15 km dîr e. Paş şerê sext pêşmergean kanîn vî bingehê bigrîn. Di vî operasyonê da ji dijmin 60 kes hatin kuştin. Desketî:

1- 2 heb topê havan, 2- 1 heb BKC (otomatîk) 3- Hebek tîfîngê A-4 (tirbarê G-3, 4- 3 heb arpici-7, 5- 29 heb kîlaşînkof, 6- 2 heb bêsîm, 7- 15 heb roketa arpici, 8- 92 şarjor û kelûpelên di ya eskerî.

Paş vî operasyonê pêşmergean hêzê alîkar ya dijmin, ku dîhat bo alîkariya bingehê dane ber gullan. Arabayek hat şikandin. Zirarê dijmin di vî operasyonê da nehatiye zanin

Pîr mîxabin di vî şerê da 2 pêşmerge şehîd û 4 pêşmerge ji birindar bûn.

Ölümünün 30. Yılında: BERTOLT BRECHT

20. yüzyılın büyük tiyatro yazarlarından olan Bertolt Brecht'i dünya ile rici güçleri 30 yıl önce 14 Ağustos 1956 da kaybetti.

Brecht, 10 şubat 1898'de Augsburg kentinde doğdu. Tıp öğrenimini gördükten sonra Birinci Dünya Savaşı'na katıldı. Genç yaşta 1922 yılında Kleist ödülünü alarak yeteneğini gösterdi.

Brecht, faşistlerin iktidara el koymasından sonra 1933 yılında ülkesini terketmek zorunda kalmış, uzun süre Sovyetler Birliği'nde kalmış ve "Das Wort" adlı bir dergi çıkarmıştır.

Çağdaş ve devrimci bir tiyatrodan söz edildiğinde akla hemen Brecht gelir. Marksist Alman tiyatro adamı, yönetmen, oyun yazarı, şair ve edebiyatçı ve maddeci tiyatro anlayışının en önde gelenlerindedir Brecht. Diyalektik ve maddeci dünya görüşünden yola çıkan Brecht, bu anlayışın tiyatrodaki karşılığı olan "biçim"i bulmaya çalışmış. Marksist sanat kuramına olumsuz tip anlayışı getirerek, insanın tabiatını değil, onun toplumsal ilişkiler içindeki yerini ve "duygu-akıl" ikiliği içindeki davranışını ve bunun sonuçlarını saptamaya çalışmıştır. Kişide eleştirir ve özeleştirir, kendini ve çevresini yargılayabilme gücünü arttırmaya yönelmiştir.

Brecht, yalnız 20. yüzyılın en büyük tiyatro adamı değil, kendisinden sonraki yıllara ışık tutacak kapsamda, kültür tarihinin önemli bir yol göstericisi olmuştur.

En meşhur eserlerinden bazıları şunlardır:

Gorki'nin Ana adlı yapıtından yararlanarak aynı adı taşıyan piyesi (1935), Galileo Galileo (1938), Şvayk İkinci Dünya Savaşında (1944), Üç kuruşluk Opera (1928).

ŞİİRLERİNDEN

Baylar, öğretiyorsunuz bize nasıl
namuslu yaşayacağımızı,
Günahattan ve cezadan nasıl
sakinacağımızı,
Önce tıknacak bir şey verin de bize,
Sonra başlayın nutuk çekmeye..

...
Rica ederiz, "olağan" demeyin hemen,
Her gün olup bitenlere!
Kargaşanın hüküm sürdüğü,
Kanın aktığı,
Düzensizliğin at oynattığı,
Keyfiliğin yasalaştığı yerde
Demeyin sakın: Bunlar olağandır!

...
Olağan denilen şeylerden çekinin,
Kural içindeki kötüyü çıkarın ortaya.
Ve her görüldüğü yerde kötünün
Arayın, çaresini de bulun!

...
İyi efendi çok yeryüzünde,
Yeter ki kendi kendimizin
efendisi olalım önce.

...
Çünkü dostluğa yer hazırlamak
istiyoruz biz.

Pirtûkek Nû : "LI SER RÊYA CEGERXÛN"

Dı nav weşanên Roja Nû da pirtûkeki nû derket. Niviskarê wi Gundi ye. Wi, navê pirtûka xwe "Lı Ser Rêya Cegerxûn" daniye. Pirtûk jı 166 rûpelan pêktê û têda 82 helbest hene.

Helbestvan Gundi, lı gundeke Kurdistana Suriyê jı diya xwe bûye. Jiyana wi mîna pîraniya Kurdan e. Ew dı pêşgotina pirtûkê da usa dibêje:

"Lı welatê bîndest
Lı nav gelê paşmayi
Dı siya hejarti û belangaziyê da
Ez hatim dunyayê
Mın çavên xwe vekirin,"

Deh sal berê wi destbîmvisandına helbestan kirıye. Sala 1981 an pirtûka wi ya yekemin bı navê "YEKBİN" hate weşandin.

Gundi jı bist salan vır da helbestvanên bı nav û deng, Cegerxûn ve dinase û wi jı xwe ra mamoste dihesibine. Loma navê pirtûka xwe jı "Lı Ser Rêya Cegerxûn" daniye. Dı pêşgotina pirtûkê da usa dibêje:

Rêya Cegerxûn dademendiye
wekheviye
azadiye".

Gundi, helbestên wê pirtûkê dı navbera sala 1981 an û 1984 an da nivisiye. Helbestên wi politiki û cıwaki ne; rewşa welat û ya gel, pêwendiyên cıwaki, bîndesti, xızani û belangaziyê dı dın ber çavan. Hezkırına û hesreta welat, azadi, hêvi, jıyan, hevaltî, têkoşin

temayên dın yê helbestên wi mın. Helbestên wi bı Kurdiyê zelal û xweşık hatine nivisandin û mirov hezdeke ku wi bıxwîne. Em du helbestên wi pêşkêşî xwendevanan dıkın.

EY WELATÊ MIN !

Bo te baştırın xewn û hêviyên mın
mızginên şêrin
dema muna zêrin

Bo te helbestên mın
roniya çavên mın
evina dilê mın
Bo te ey welatê mın
jin û mırna mın
mayin û nemana mın

STIRANA MIN

Çı demê çavên xwe vekırın
Çı demê stêrk ditın
Çı demê rê naskırın

Ez nızanım
Ma stirana mın hate xar
Jı ewran
Jı ezman
Bı çilpikên baranê ra
Bı mij û dımana sibê ra
Ez nızanım

Ma stirana mın
Jı bîna çiçekan
Jı bîhara çıyan
Jı hêviyên hejaran
Jı xastekên dilan.. peydabû
Yan jı dengê kewan û çukan
Jı herkindana ava kaniyan
Jı rengên keskesoran
Jı xemlandına dar û beran
Ez nızanım

Stirana mın
Ketiye xûna mın
Bûye siya mın
Bûye navê mın
Bê def û zırnan
Bê deng û bangan
Derbasdike sinoran
Hembêzdike Cihan
Mezındike hêviyan
Bo hejaran
Bo bîndestan
Bo mirovan

Stirana mın
Armanca jiyana mın
Rinde
Dilşade
Dewlemende
Serbîlunde

Têbîni: Bihayê pirtûkê 8 DM. e. Hûn dıkarın wê jı navnişana KOMKARê peyda bıkin.

Dersên Zmanê Kurdi

41

SAZBENDÊN BREMENÊ

Waxteki li gundeki nêzîki Frankfurtê kereke pir hebûye. Kerê cıwaniya xwe bî karên gran derbaz kîriye. Êzing kışandîye, bar bîriye êş, û anîye. Û roj hatiye pir bûye, jî teqet ketiye. Xwediyê wê gotiye "va kera pir, êdî tişteki ra nabe. Ez çîma ce û giyê bîdîmê.." û ker kîriye der.

Kera beredayi ya pir, jî bêbextiya gundi gelek qehriye. Gotiye "Ez herim welatek dîn, jî xwe ra kareki bîbinim.." Û derketiye rê. Lî ser rê rasti be-yeki hatiye. Se melûl melûl dîmeşîye, weki derdeki wi heye. Kerê silav lê kîriye, gotiye:

- Me û xêr di, heval, çîma usa dîfîkîrî, derdeki te heye?

- Xêr hati slamet, gotiye seyî. Ez nefîkîrim, ki bî-fîkîrî! Xwediyê min ez kîrîme der. Ez êdî kal bû-me, nîkarîm wek berê bîrêm û bî dû guran bîbezîm. Du ez xewê da bûm, rovi kete pinê û koka mîrîş-kan anî. Xwediyê min jî bî hêrs ket, du çî ra min xîstî û ez avêtîm der. Nîzanîm ku nah şunda çî bî-kîm?

Kerê gotiye:

- Ez jî wek te me. Xwediyê min jî ez kîrîm der. Mîn jî terki welat kîr û dîçîm. Tu jî mîn ra were. Em bîçîn lî welateki sazbandiyê bîkîn..

Ew gotî lî se xweş hatiye, xwe ra gotiye "Ez ku lî vîra dîminîm jî bîrçîyan dîmîrîm, kerê ra herîm baştîr e."

Herdu hevra bî rê ketîne çûne. Dî rê da rasti pî-sîngeke beredayi hatîne. Silav lê kîrîne û jê pîrsîne:

- Hevalê tu lî van çolan lî çî dîgerî?

Pîsingê bî rûyekî poxzîn lî wan vegeandîye:

- Jî ber ku ez êdî pîr bûme û nîkarîm mîşkan bîgîrîm, xwediyê min ez kîrîm der. Got "ez çîma badîlhewa nîn bîdîm te!"

Herdu hevralan jê ra gotîne:

- Em jî wek te ne. Xwediyê me jî em kîrîm der. Nîha em dîçîn ku lî cîki sazbandiyê bîkîn. Ku dîx wazî tu jî bî me ra were.

Pîsing tev lî wan bûye û hersê meşîne çûne. Dî rê da rasti dîkeki hatîne. Dîk lî ser serguyekî bî deng-ki zîrav bang dîkîriye. Rêvîngîyan jê pîrsîne:

- Hevalo, derdeki te heye? Çîma usa dîkî qîrîn?

Dîk lî wan vegeandîye:

- Ez ne qîrîm, ki bîqîrî! Xwediyê min qîse dîkîr, mîn bîhist. Dîgot "Êvarê mêvanê min tê. Vî dîkî şerjêkî û bîqewrînin.."

Hersê heval jê ra gotîne:

- Ku usa ne, tu çîma benda mîrîna xwe dîsekînî? Em hersê jî dîçîn welatê xerîbîyê ku sazbandiyê bîkîn. Tu jî me ra were.

Dîk şabûye û tev lî wan bûye. Herçar heval meşî-yane çûne. Nêzîkî bajarê Bremenê ro çûye avan û dor bûye tari. Gotîne, em şevê lî vîra derbaz kîn û sîbê dîsa bî rê kevîn..

Herçar heval jî bîrçî bûne. Sermê jî destpêkîriye. Pîsingê gotiye:

- Tu dîbê, lî vê dorê em cîyekî nabinîm ku tê da sutar bîn û tişteki xwarîne bî dest xîmîn?

Se gotiye:

- Bîhna goştê qewîrî tê pozê mîn..

Lî qîraxê darîstanê malek hebûye û dî pençîrên wê da ronî xuya dîkîriye. Nêzîkî malê bûne, lê der û dorê wê gîrtî bûye. Pençîrên wê jî bîlînd bûne, ne dîkanîne ku hundîr da çî heye çî tune bîbinîm. Se gotiye:

- Ku em derkevîm ser pîştî heval, dîkanîm hundîr bîbinîm.

Bî gotîna wî qayîl bûne û ker çûye lî ber pençîrê sekîniye. Se derketiye pîştî wê. Pîsing hîlkîşîye pîştî se û dîk jî lî pîştî pîsingê hêwîriye. Hîngê dîk, dî hundîr da çî heye eşkere dîtiye. Dî hundîr da sê kes lî dora sîfreki da rûnîştîne, bî kêf dîxwarîne û vedîxwarîne. Sîfre bî goşt, sawar, hêşînayî û fêkî tîje bûye. Dî şuşan da şeravên reş û spî hebûne..

Kerê, bê sebr, pîrsîye:

- Tu lî hundîr çî dîbînî?

Dîk gotiye:

- Deqekî sebrî ke!

Hîngê merîvên dor sîfrê dî nav xwe da xeber dî-dane. Yekî jî yê dîn ra dîgotiye:

- Me dîsa dîzîyek xweş kîr. Xwediyê malê pê ne hesîn..

Yê dîn gotiye:

- Mîrîşkên qewîrî jî qîsmetê me bûye!

Dîk hîn bûye ku ewê hundîr dîz î. Bî lez hatiye xar û dî hundîr da çî ku dîtiye jî hevalên xwe ra gotiye.

Hevalan rûnîştîne dîji dîzan planek çêkîrîne: Go-ra wê planê pîsing jî pençîreka vekîrî bazdaye hun-dîr û çûye pîxêrîgê. Dîk derketiye ser xêni. Se lî ber dêrî cî gîrtîye û ker lî tûrtê sekîniye. Û sazben-dên me hemûyan hevra destpêkîrîne û sazê xwe kutane! Ker dîzîriye, se dîrêye, pîsing mîrnav dîkî-riye û dîk jî lî ser xêni bang dîkîriye.

Dîzên hundîr, humber vê şematê xwe şaş kîrîne. Gotîne: "Dor lî me hat gîrtî!" Ronî xevda kîrîne. Dî tariyê da çavê pîsingê dî pîxêrîgê da mîna agir ronî dîdaye. Yekî gotiye "ezê cîxara xwe vê-xî-nîm." û nêzîkî pîxêrîgê bûye. Çawa destê xwe dî-rêj kîriye, pîsingê pencê xwe avêtîye. Dîz, jî tîrsan qîriye û gotiye "bazdîn"! Derî vekîrîne û xwe avê-tîne der. Sê pê yekî gîrtîye û kerê jî du pîhn lî yê dîn xîstîye. Dîk jî hîn lî ser xêni bang dîkîriye.

Dîzên me bî rev jî mal dîrketîne, lî dîr sekîniye û bîhna xwe gîrtîne. Wan dî nav xwa da usa qîse dî-kîrîne:

- Cînan dî ser me da gîrt!

Yekî gotiye:

Türkiye 'yi Hırsızlar ve Soyguncular Yönetiyor

mayanlar bir elin parmakları ile sayılabılır herhalde. Fazla uzatmamak için en büyük yürütme ve yargı organlarının, en namuslu geçinen büyük başların bolca bulunduğu, başkent Ankara'daki belediyelerde olanların hazırlarını aktarırsak, okuyucu gerisini tahmin edebilir. Çankayanın ANAP'lı belediye başkanı E.Yavuzlar, yine kendi partisinden meclis üyeleri tarafından ağır bir şekilde suçlanıyor. Başkanlığa seçildikten sonra bir buçuk yıl lüks Dedeman otelinde kalan, gece hayatına düşkünlüğü ile nam salan ve en az 15-20 kez belediye meclisinden habersiz yurtdışına geziye çıkan Yavuzlar, yardımcılığına ve 14 milyar bütçeli ihale komisyonu başkanlığına, hırsızlığı mahkemece tescilli İ. Ünsal'ı bilerek getirmiş. O da icra-i sanatına devam ederek iş makineleri ile ilgili alımlarda 4,5 milyarlık usulsüzlük yapmış. Ayrıca kaldırımların sağlam granit taşlarını söktürerek yerine dayanıksız bordro taşlarını döşetiyormuş. Atatürk Bulvarı üzerindeki direklere milyonlarca lira harcanarak saksılar içinde çiçekler yerleştirilmiş ve sonrada kurumaya terk edilmiş.

Yenimahalle belediye başkanı M. Vuran ise yine kendi partisi ANAP'lı meclis üyelerine göre 4, SHP'li olanlara göre ise 32 ihalede yolsuzluk yapmakla suçlanıyor. Hem de bu ihalelerin hepsi ANAP Yenimahalle ilçe başkanı Ş. Çizmeli'nin iş ortağı İ. Birdal'a verilmiş.

Mamak belediyesindeki yolsuzlukları incelemek için kurulan komisyon, birçok yapım işlerinde aynı işin aynı kişiye aynı işlermiş gibi iki kez ihale edildiğini ortaya çıkarmış. Örneğin bu belediyeye ait benzin istasyonunun tadilat işi, ilk önce 9.5 milyon liraya (%20 tenzilatla) ihale edilmiş, aynı iş aynı kişiye ikinci kez 6,1 milyon liraya tekrar ihale edilmiş. Ayrıca başkan Akgün hakkında çek yolsuzluğu yaptığı da ileri sürülüyor.

Altındağ belediyesinin SHP'li meclis üyeleri başkan Atılgan ile Ticaret bakanının da ortakları oldukları Sütan mamüllerini satmayan lokanta ve büfelerinin önce belediyece uyarıldıklarını ve daha sonrada sudan bahanelerle mühürlendiklerini ileri sürüyorlar.

Bunlar birbirinden kopuk ve bir rastlantı sonucu oluşmuş olaylar dizisi değil elbette. Hatırlanacağı gibi önceleride, Özal'ın bakanlarından Özdağlar 25 milyarlık rüşvet ve yolsuzluk olaylarında baş rolü oynamıştı. Yine, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarı E.Pakdemirli'nin kurduğu ve ortakları arasında başbakan yardımcısı K.Erdem, Sanayi ve Ticaret bakanı C.Aral, Kültür ve Turizm bakanı M.Taşçıoğlu, Özal'ın kardeşi Y. Bozkurt Özal, başbakanlık müsteşarı H.Celal Güzel ve Emniyet Genel Müdürü S.Arkan Bedük gibi büyük başların da yer aldığı kooperatif 200 milyon değerindeki arsayı 12,5 milyona almıştı. Tabii nüfuzlarını kullanarak. Ayrıca sırada bekleyen, kimi evsiz 30 bin vatandaşın önce de ortak başına 3 milyon 755 bin TL kredi de almışlardı.

İşte günümüz Türkiye'si böylesine yaman hırsızlar ve soyguncular tarafından yönetiliyor. Üstelik bu haramzade takımı 12 Eylül sonrası sürekli bozuk plak gibi vatani ve milleti çok sevdiğini, onları her türlü beladan kurtaracaklarını tekrarlayıp durmuşlardı. Artık asıl belanın ve tüm kötülüklerin bu çetenin eseri olduğu iyice ortaya çıktı. Vatan, millet, sakarya edebiyatı fahiş fiyat artışlarına rağmen ücretleri dondurulan, grev yaptığında vatana ihanetle suçlanan emekçilerin bu palavralara karnı tok.

Rejim tepeden aşağı öylesine çürümüş ve kokuşmuş ki artık onu kurtarmak imkansız. Onlar da bunun farkında olacaklar ki, rüşveti, vurgunu ve soygunu alabilmişine hızlandılar ve gizleme gereğini bile duymadan açığa yapıyorlar. Kaçakçılar ve

mafya ile içli dışlı olmuşlar.

Emekçi halklarımız, alın terlerinin ve ülke zenginliklerinin yağma edilmesine son vermek istiyorlarsa, herşeyden önce bu haramzade takımının saltanatına son vermek zorundalar. Yurtsever, ilericiler ve tüm dürüst insanlar için bu kaçınılmaz bir görevdir.

ANTI-BULGAR KAMPANYA

leri de Evren-Özal çetesine destek vermekten geri durmadılar. Şovenliklerini bir kez daha ortaya koydular.. Rauf Tamer gibi azılı anti-komünist, irkçi, şovenler ise işi Bulgar Konsolosluğu'nu işgale, konsolosu "esir" almaya kadar çılgınlığa vardırıldılar.

Dünya Sosyalist Sistemi'nin bir üyesi olan sosyalist Bulgaristan'a karşı yürütülen bu iğrenç kampanyanın tek bir merkezden yürütüldüğü ortada. Bu da "Papa Suikasti"nde olduğu gibi sonuçsuz kalacaktır. Evren-Özal çetesinin bu türden manevraları boşa çıkacak, işledikleri insanlık suçlarının hesabı onlardan er-geç sorulacaktır.

"TÜRK ORDUSU"...

meklerini yiyor ve o geceyi orada geçirdikten sonra ertesi gün kalkıp gidiyorlar. Adamcağız ise yediği dayaktan çok, yoksul haliyle kesmek zorunda kaldığı keçilerine yanıyor.

Yıllık iznim fazla uzun sayılmaz. Ama öyle anlaşılıyor ki daha bu türden çok haber öğrenirim. Doğrusu insan Avrupa ülkelerinden Kürdistan'a gelince, Türk ordusunun "asilliğini", güvenlik görevlilerinin halka yaptığı 'hizmet'leri ve daha da önemlisi birkaç yıldır geçilen demokrasiyi çok daha iyi görüp öğreniyor. Hani şu Türk hükümetinin Avrupalı dostları da gelip görseler ve deney edinseler fena olmaz doğrusu.

Dostça selamlarımla

K.S

- Cinê nav pixêrigê hindik ne ma çavê min derxine..

Yê dın:

- Lı ber dêri yeki kêr lı min xıst!

Yê sısêyan ji usa dıgotiye:

- Lı turtê du ço lı pişta min xıstın, hindik nema pişta min bişkê!

Yeki gotiye:

- Disa em rınd xılas bûn. Yê ser xêni ji gazi dıkir, dıgot: "Mehêln ew birevın, heya ez bêml!"

Piştı revına dızan sazbandên me ketine hundır, lı sıfrê rûniştine, têri xwe xwarine û vexwarine. Wê rojê şunda dız ji tırsan êdi nêziki wê malê ne bûne, mala teriki ji herçar hevalan ra maye û wana goradilê xwe bı serfirazi lı wê derê jine...

(Dûmahik heye)

INFORMATIONSBULLETIN KURDISTAN

KOMKAR'ın Alman kamuoyunu Kürdistan ve Kürt halkının mücadelesi hakkında bilgilendirmek için yayınladığı "Informationsbulletin Kurdistan"ın birinci sayısı çıktı. Yıllık abone bedeli 10 DM olan bülteni KOMKAR'dan temin edebilirsiniz.

Dı bin serokatıya General Francisco Franco da, ji vir pênci sal berê, sala 1936 an li Espanya faşistan dest bî şer kîr.

Dı destpêka sala 1936 an da komunist, sosyalist û hin parti û rêxistinên dın bûn yek û "Eniya Gel" saz kîrn.

Dı hılbijartına parlamentoyê ya 16ê Sibat 1936 an da, Eniya Gel bî piraniya parlamentaran girt û dı bin serokatıya Manuel Diez da hukûmetek çêkîr. Ji bo gelên Bask û Katalonya otonomi hat dayin. Bî sedhezaran mirov xwendin û nıvısandınê hin bûn. Dı diroka Espanyê da cara pêşin deriyê zanıngehan (Universite) ji zarokên kedkar û karkeran ra vebû. Hukûmetê destpêkîr, ku reformên burjuva-dêmookratik pêk-bine. Lê ji ber hin asteng û dijwariyên ku di nav Eniya Gel da hebûn (Eniya Gel ji gelek parti û rêxistinanan pêk hatibû) reforma axê û saz-kırna ordiya gel, dereng ma û ew pêknehatin.

Dı wan salan da li İtalya û li Elmanya faşizm li ser hukim bû. Hitler, Musoloni û Dewletên Yekbûyi a Amerika nedıxwestin ku li Espanya hukûmetek dêmookratik li ser hukim bimine. Ji ber vê yekê, ev herdu rejimên faşist, du sal berê destpêka şerê Espanya, sala 1934 an pêwendiyên xwe bî hêzên paşverû û oligarşiya Espanya ve xurt kîrn û alikariya xwe -bo ku rejimek faşist bê ser hukim- ji wan ra eşkere kîrn.

Faşistan, ji ber hınek xeleti û kêmasiyên hukûmeta nûh, fırsend dıtın bî alikariya faşizma Elmanya û İtalya dı 18ê Tirmeh sala 1936 an da êriş anin ser hukim û şerê hundir destpêkîr.

Hema çend roj piştı destpêka şer, Hitler 20 balafirên JU-52, Musoloni ji 11 balafirên SAVOY 81 ji Fronco ra şandin. Dı gel wan, ev herdu rejim bî 300 hezari leşker, bî çek û silahên gran ve tevî şer bûn.

Ev alikari ne tenê ji bo faşistên Espanya bû. Armanca wan ev bû, ku ji bo şerek nû a cihani, cih û rewşa leşkeri-strateji bî dest xınin û diji pêşveçûna diroki bisekinin. Ji ber vê yekê têkoşin li Espanya diji faşizm û şer, bo aşiti û dêmokratıya Espanya û seranserê cihanê bû.

Espanya: DI PÊNCI SALIYA ŞERÊ HUNDIRI DA

Şoreşgerên Elman dı şerê Espanya da ..

Gelê Espanya rojên 19 û 20ê Tirmeh sala 1936 an ji bo parastina "Komara Espanya" derketin kuçan û meydanan. Dı diroka Espanyê da şerê hundiri yê dirêjtir û xeddar destpêkîr. Gelê Espanya li Madridê, Katalonyê, Aragonê, Asturienê, Valanciayê û li hin derên dın "Hêzên Berxwedana Gel" pêkanin. Dı destpêka şer da, partiya komunist a Espanya, leşkerên welathız û diji faşist li Madridê, Barcelonê, Bilbayoyê û li Valanciayê zora faşistan bîrn. 6ê Çiriya Paşin faşistan ji her ali ve avêtin ser Madridê. Gelên Espanya bî zar û zêç, jin û mêr şerê dijwar dan û Madridê ji êrişên faşistan parastin.

Ji ber ku ev şer diji faşizm û bo aşiti û dêmokratıya bû; Yekitiya Sovyet û şervanên welatên dın, bî dil û can alikariya pêşverû û dêmokratên Espanya kîrn û piştgirıtiya xwe nişan dan. Ev şerê bî heq, bir û baweri, piştgirıtiya proletarya û hêzên pêşveçûna cıvaki ya navnetewi xurt kîr.

Ji bo parastina Komara Espanya û bo ku alikariya faşistên Elman û İtalya bê bîrn, Yekitiya Sovyet ji meha İlonê sala 1936 an, heta sala 1939 an bî 648 balafiran, 347 tanq û 3 hezar şervan û hwd. ve piştgirıtiya gelê Espanya kîr û bî vi awayi nımûnek ji piştgirıtiya navnetewi pêşkêş kîr.

Ne tenê Yekitiya Sovyet, usa ji

ji 54 welatên dın, temami 40 hezar kesên diji faşizmê bî daxwaza xwe tevî şer bûn, li hember faşizmê bî dil û can û mêrxasi têkoşin dan û bî hezaran ve kes canê xwe feda kîrn. 3 hezar Elmanên şoreşger, di şerê diji faşistan da şehid ketin. Komısyona Amadekırına Eniya Gel ya Elman dı nıvısaraxwe da (ev nıvısar ji cıvina Parisê ya ku 10-11 Nisan 1937 an da pêk hat) usa dıgot;

"Em li ser axa Espanya ne tenê diji Franco, ji bo mafên dêmookratik û azadiya gelê Espanya têkoşin dıdın, her usa ji diji Hitler, ji bo Elmanyek nûh û azad şer dıkin".

Ev şerê hundir li Espanya, temami 32 meh ajot. Le belê quweta hêzên welatparêz û pêşverıyan li hember quweta faşizmê ne yekbû. Roja 29ê Adarê sala 1939 an temamiya Espanya kete destê faşistan. Dı navbera sê salan da faşistan ji milyonek zêdetir mirov kuştin. Dı meha Sibate da hukûmetên Franse û İngilız û dı meha Nisanê 1939 an ji hukûmeta Amerika, rejima faşist dı bin serokatıya Franco da qebûl kîrn.

Hukma faşist a Franco, nêziki çil salan li ser hukim ma. Ji bo destpêka şerê cihani ew gıhıştın armancên xwe. Pênc meh piştı hatına faşizmê li Espanya, roja 1ê İlonê sala 1939 an leşkerên Hitler êriş anin ser Polonya û bî vi awayi şerê cihani yê duwemin destpêkîr.

Mercên aboneti: 6 mehi 10 DM, sali 20 DM.

Abone şartları : 6 aylık 10 DM, yıllık 20 DM.

Hesap-No: Postscheckamt Frankfurt

Konto-Nr. 405767 - 606

KOMKAR

Xwedi : Federasyona Komelên Karkerên
Kurdistan li Elmanya Federal
Navnişan : 5000 KÖLN, Burgunderstr. 35 - 37
Elmanya Federal
Berpırsiyar : N. Ateş

IMPRESSUM

Herausgeber: KOMKAR -
Föderation der Arbeitervereine
aus Kurdistan in der BRD e.V.
Verantwortlicher Chefredakteur:
N. Ateş
Druck: Eigendruck